

REDAȚIUNEA,
Tipografia și Administra-
țiunea

BRAȘOV, Piața-mare 80.

INSERATE:
Primesc la Administra-
țiunea Brașov și la birou-
rile următoare:
Vicele M. Dukos Nachr., Heinrich
Schlach, Rudolf Mosse. — La Buda-
peste la Eckstein Bernat, Julius Lee-
pold, Blockner I.

PREȚUL INSERATELOR:
Un șir petiț 20 bani pen-
tru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și înveșit.
Reclame pe pag. a 3-a 1
șir 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

(Număr de Duminecă 38.)

Telefon: Nr. 226.

"GAZETA" apare ZILNIC.
Abonamente pentru Austro-Ungar.
— pe un an: —
24 cor. pe 6 luni 12 cor. pe trei
luni 6 cor. — Nr. de Duminecă:
patru cor. pe an.

Pentru România și străinătate:
— un an 40 franci, pe șase luni 30
franci, pe trei luni 16 franci.

Nr. de Duminecă 8 fr. an.

Se poate prenumăra la toate oficiile
postale precum și la 4-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov:
La Administrația "GAZETEI", pe
1 an 20 C. Pe 6 luni 10 C.
pe trei luni 5 C. Cu dăru-
scă: Pe un an 24 Cor. Pe 6 luni
12 Cor. Pe trei luni 6 Cor. Un exem-
plar 10 bani. — Atât abonamentele
cât și inserțiile se plătesc înainte.

Nr. 293.—Anul LXXIII.

Brașov, Vineri, 17 (30) Septembrie

1910.

Foi ocazionale.

Am citit în unul din nr. mai proaspeți ai prețuitei „Gazete”, despre foaia ocazională „Românul Târnavean”, și mi-am zis: Aceasta e o treabă foarte folositoare. Pentru-că ne face mai ușoară organizarea, ne face cunoscuți bărbații noștri sinceri și vrednici, și ne pune în relief (în vedere) figura bărbaților falși, cari nu sunt vrednici de încrederea noastră.

Suntem un neam de oameni cu frumose însușiri, avem un număr conziderabil față de contrarii noștri politici, nu suntem de tot în rea poziție materială, și totuși isbândă după luptele noastre nu se vede mai de loc.

De unde vine aceasta? Ne lipsesc doară bărbații însuflețiți și gata de jertfă? Nu. Ce ne lipsește dară? *Organizarea și cunoașterea bărbaților noștri* de tot soiul.

Contrarii noștri ne cunosc prea bine aceste lipsuri, și se folosesc cu prisosință de ele.

Am zis întâiu că ne lipsește organizarea.

Noi avem zeci de centre, unde alegerile de viriliști comitatenzi am putea învinge, cu toate acestea cu ajutorul poporului nostru se aleg acolo tocmai contrarii sau neprietinii politici ai lui.

Și de ce aceasta? Pentru-că ne lipsește sau total organizarea, sau așa ne organizăm, încât conducerea o iau oameni lipsiți de caracter, nevrednici.

În unele locuri e așa de mare lipsa de organizare, în cât alegătorii nici nu știu nimic despre alegeri. Urmarea e, că nu se pun în conștientare nici asupra persoanelor, nici a programului celor aleși. Administrația se folosește de această lipsă de

desorganizare, și nu avizează, decât pe juzii săi, și câțiva oameni mai fricoși și atârnători.

Acelora li-se pune țidula în mână, și ei se duc cu ea tremurând cu căciula în mână, în fața președintelui alegerii, care îi privește crunt și desprețuitor. Inteligenții nu sunt avizați, și dacă se întâmplă, că administrația din nebăgare de seamă avizeze vre-un preot ori 2, aceia nu pot face altceva decât încercări, cari le atrag ura.

Pentru-că în momentul hotărâtor alegătorii prezenți în număr mic, constători din oameni atârnători îi părăsesc și trec în tabăra contrariilor.

Am fost odată și eu la o astfel de alegere într-un oraș. Când ne-am văzut înaintea localului alegerii erau 2 preoți, ceia-lalți numai țărani români. Ce am socotit noi? Să punem jumătate candidați de ai noștri. Așa am și făcut.

Protopretorele însă s'a postat în ușa salei, unde era pusă urna și rând pe rând a cules țidulele noastre dela juzi și alți oameni aduși anume și între ochi le-a dat alt-le.

Eu m'am întors acasă indignat, colegul meu a votat la poruncă. De atunci sunt peste 20 de ani și noi în organizare am progresat puțin, mai nimic, încât încercările noastre, mai bine, luptele noastre pe acest teren apar ca încercări slabe ale unor oameni nepricepuți.

Un ziar sau foaie ocazională ar putea pune baza unei organizări și înțelegeri. Conducătorii aceluia ar da informații despre starea lucrurilor, ar informa publicul despre mersul celor și ar designa persoanele concredute cu conducerea luptei. Astfel alegătorii ar ști când să se prezinte și ar putea lua o directivă hotărâtă și precisă.

Un astfel de ziar, care să apară la timpul de lipsă, ar face un serviciu nespus cu privire la cunoașterea bărbaților noștri cu adevărate sentimente, cari trăiesc de multe-ori pentru principiile lor o viață de martir, fără să-i știm mai de aproape. Cunosce un preot de prin ținutul Aiudului care cu ocazia memorandumului s'a prezentat la întâmpinarea comitetului la gară în fruntea a 24 de Români voinici.

Fapta aceasta i-a atras așa de mult ura stăpânirii, încât între alte șicane, nici odată nu a mai fost împărțit cu ajutor de stat.

Câte acte de aceste săvârșesc unii preoți și alți fruntași în interesul națiunii, fără să-i știe nime!

De câte-ori nu vin fruntașii noștri, chiar și țărani în conflict cu câte un pașă de pretor, din cauza unor abuzuri la alegeri de notari ori primari etc. și apoi zeci de ani ei sunt expuși celor mai mari șicanări.

În fine o ținută vrednică românească la o alegere de deputat câte șicanări nu aduce?

A lăsa uitării pe acești fel de martiri, necunoscuți, e o crimă națională.

Ziarele noastre cotidiene nu au loc îndestulitor, ca să se ocupe în deosebi cu fie-care colț de țară. Un ziar ocazional însă poate eterniza memoria astor fel de martiri ascunși, ca și floarea sub tufă și a-i prezenta urmașilor ca pildă.

Dar cea mai mare lipsă de o astfel de foaie este la alegerea de conducători.

Nu știu ambiția falsă, interesele personale unite cu dorința de a exploata publicul, destul că la noi mulți se zbat după rolul de conducători. Dar precum se zbat de tare, așa de iute își părăsesc unii postul, unde s'au îmbulzit, îndată ce lupta

le-ar aduce ceva daune personale. Azi se bat în piept și se prezintă gata a muri pentru interesele vitale ale națiunii, și mâne se ascund, au dispărut de pe scenă. Alții sunt și mai răi. În adunările românești în vorbiri înflăcărate, apoi toaste pline de însoflețire, se laudă în foile noastre cu cutare și cutare faptă națională și dacă vreodată a fost timbrat pentru vreo faptă antinațională, nu se rușinează a se prezenta de pocăiți și întorși la brează. În taină însă ei lucră neîncetat, contra celor mai vitale interese naționale. Azi astfel de bărbați sunt în stare a se prezenta la adunări de candidare de deputat național, ori de virilist, cu program național; și pe mâne nu se rușinează a corteși în favorul oricărui jidan. Știu un preot, care a luat parte ca corteș de deputat pentru guvernul coaliției, apoi la adunare contra legii școlare a aceluia. Despre un advocat am auzit, că a corteșit pentru un candidat 67-ist, apoi peste câteva zile s'a prezentat în acel cerc și a lucrat pe față în favorul unui independist. Și trebuie să știm, că advocați, preoți etc. de felul acestuia, avem — durere — destui.

Știu preoți, cari de atâtea ori își schimbă convingerile politice, de câte ori se schimbă guvernul.

Astfel de conducători pot influența încrederea țaranilor și îi pot însufleți?

Putem noi pretinde, ca țaranul să intre în lupta politică, în care vede conducători de aceia, din gura cărora eri-alaltăeri a auzit alte cuvinte și presimte, că mâne de bună samă va auzi altele?

Putem avea ceva respect într-o luptă, în care ne conduc *tovarășii, frații de cruce, amicii intimi ai dușmanilor noștri politici*, ori dacă nu

MOLETONUL «GAZET. TRANSILVÂNIEI»

Nocturnă.

după Goethe.

Stăpâne, ce eu dreapta-ți sfântă
Tâmăduiești ori-ce dureri
Tu, care pe cel frânt de cale,
Il coteriești și-i dai puteri,

Mă vezi cât sufăr astăzi iarăși...
Vai, ce-o să fac eu-atâtea chinuri?!
Hodină dulce: zâna lumii
O, vino nchide-mi ochii lin!

Cântec.

după Goethe.

Peste toate dulcea pace
Și desface sânu-i sfânt,
Te dorm sub bolta largă
Într-o sală de mormânt.

Doar vre-o șoaptă de mai scapă
Dintre ramuri trâmurând —
Înimă, fi eu răbdare:
O s'adormi și tu în curând.

Hyperion.

Dreptatea și strâmbătatea

— Poveste —

Dela târg se întorceau acasă, ci-că, doi frați, cu carele lor, pline de târgueli de tot felul. După cum e obiceiul, oamenii dintr'un șir de care, se strâng în căruța celui din frunte și se pun la sfat, pe când boii din urmă se țin cuminiți pe urma celor din cap. Cei doi frați erau deci la un loc și începură să vorbească despre păcatele lumii.

— Hei frate, oftă unul, în lumea asta cu dreptate nu faci nimica în ziua de azi!
— Cum? Crezi tu că strâmbătatea e mai bună de cât dreptatea? O, te înșeli amarnic frățioare! Dreptatea-i sfântă, că-i dela Dumnezeu lăsată!

Și tot așa sfătuiră, ajung la rămășag.
— Dacă-i mai bună dreptatea, grăi unul, atunci, să-mi scoți tu mie ochii, iar dacă o fi mai bună strâmbătatea, să-ți scoț eu pe ai tăi.

— Bună învoială răspunse fratele cel-lalt, dar cum crezi tu că putem să aflăm și noi una ca asta!

— Uite cum: Să întrebăm pe cel dintâiu om ce ne-o eși în cale; și după răspunsul lui să ne luăm.

— Bine, fie și așa.

Mai dădură vre-o două bice boilor și se luară cu altă vorbă, când, la o răspântie

de drum, numai că iată le ese în cale un popă. Popa ista, nu era decât dracul curat, care, auzind rămășagul fraților se schimbă la chip, că doar, doar va fi cercetat cu vorbă. Frații cum îl văzură strigară:
— Uite un popă; să-l chemăm și să-l întrebăm. Dându-i om cu frica lui Dumnezeu și limba lui adevăr graște.

Și așa, în clipa când dracul se apropiase de dânșii, cei doi frați opriră carele își scoaseră căciulele din cap și merseră de-i sărutară mâna. Chipul cel de popă, bodogăni niște cuvinte neînțelese și intră în vorbă cu dânșii. Iar unul începu:

— Părințele, dacă nu-ți-i cu supărare să ne spuie ceva și nouă, că de, nu-i făcut tot omul dela Dumnezeu să știe de toate... Uite de ce-i vorba: În lumea asta, ce-i mai bună: dreptatea sau strâmbătatea?

— Oricum e lăsat pe lume, dar strâmbătatea, tot e mai bună, răspunse popa, și cu vorbele astea își căută de drum.

Fratele cu strâmbătatea, numai decât sări asupra celui-lalt, îi scoase ochii și lăsându-l în mijlocul câmpului, luă cele două căruțe și plecă spre casă.

Soarele scăpătase spre sfîntit și cum asta se întâmplase cam pe la începutul lui Mărțișor se lăsase spre seară răcoare de tot.

Orbul, băjbând sârmanul încoace și în colo, plecă fără nădejde într-o parte, și merse el cât merse, până ce dădu de malul

unui lac, iar pe mal, de o luntre făcută din scobitura unui trunchiu gros de plop.

Una și de frig, și-apoi temându-se și de fiarele sălbatice, orbul se vâri sub luntre cu gând să se culce, iar a doua zi deșteptându-se, s'asculte glas de oameni și să plece cu ei încotro lor duce.

Lacul acela era la colțul a trei împărății drăcești, ci-că Tartorul diavolilor, împărțise întreg pământul în trei împărății mari dând fiecare parte pe seama, câte unui negru mai împelițat. Și cum spun, lacul acela fiind la întâlnirea celor trei slujbași ai iadului, Tartorul îi chema acolo la tot miezul de noapte ca să le ia de socoteală de isprăvile lor cele nelegiuite.

Pe vremea asta, cântaseră într'un sat de vale cocoloși de două ori și miezul nopții se apropia acum. Dracii veniseră unul câte unul și-și găsiseră loc de așteptare tocmai pe luntrea, cea cu gura în jos și sub care stătea orbul nostru.

Aprorope de cântători, veni și înaltul lor stăpân, tatăl diavolilor. Supușii se sculară în picioare și făcându-i până la pământ temenelele lor obcinuite se puseră din nou pe luntre ca pentru judecată, cu mâinele pe genunchi și cu ochii țintă spre cel bătrân.

— Tu ce-ai făcut Negrule, pe ziua de astăzi? răcni Scaraoșchi către unul din draci.

Eu, să trăiască blestemăția voastră.

amicii lor, atunci în tot cazul ascultătorii poruncilor aceloră?

Astfel de oameni, fără simț de rușine se îmbulzesc la rolul de conducători și ar lua în nume de rău, dacă cineva le-ar contesta acest drept.

Iar ziarele noastre cotidiene nu le știu indestul mendrele, ca să-i timbreze; din contră se întâmplă, că acele seduse de prietini de-ai ticăloșilor, chiar îi laudă.

Dar e lucru firesc și de sine înțeles, că până când acești conducători falși, pe care publicul mare nu-i cunoaște, dar îi cunoaște țărânimea din ținutul său, nu vor fi delăturați dela conducere, până când nu vor fi aduși la simțul de rușine de-a se îmbulzi de conducători acolo, unde nu-i trage inima, — nu poate fi vorbă de învingere.

Dar ce i-ar putea aduce la rezon? O foaie ocazională, care le-ar pune figura în lumină adevărată și i-ar aduce, de ei s'ar rușina de figura lor și s'ar retrage la o parte.

Pentru aceea sunt vrednici de laudă inițiatorii acelei foi ocazionale și doresc, ca asemenea să se urmeze în toate centrele românești.

— f —

Dieta. Dieta Ungariei s'a intrunit Marți, în 27 l. c. Ședința însă n'a ținut mai mult ca o jumătate de ceas, neavând lucruri ce să le desbată. La sfârșit s'a hotărât, ca prezidentul să fie încredințat a convoca ședința următoare, când va afla de bine.

Din Budapesta se scrie, că ședința mai apropiată se va ținea Luni, în 3 Oct. c. În aceasta ședință se va ceti rescriptul regal, prin care se convoacă delegațiunile pe 12 Octomvrie c. În o altă ședință apoi dieta va alege trimișii săi pentru delegațiuni (adecă pentru sfatul comun al deputaților din parlamentul din Viena și Budapesta).

Deputații noștri. În sesiunea dietei, ce s'a deschis acum, deputații noștri naționali vor continua munca și lupta, ca și până acum, fără să se abată de la calea dreptății și a cinstei, de la calea croită de programul partidului nostru național.

În o ședință apropiată, d-nul deputat al Șiriei, Stefan C. Pop va interpela guvernul cu privire la măcelurile făcute în timpul din urmă de gendarmi și va vorbi și de tricolorul atât de urgisit de ei. Va cere apoi încetarea astorfel de lucruri, nevrednice de vremile noastre.

Se va face poate o interpelare și cu privire la listele de numărare a populațiunii, care are să se îndeplinească în 1—10 Ianuarie 1911.

Peste tot deputații noștri, deși puțini la număr, își vor ridica întotdeauna glasul împotriva volnicilor și nedreptăților, ce ni-se fac și vor cere, de câte ori li-se va da prilej, introducerea legii votului universal, egal și secret.

Dumnezeu să le ajute!

La chestia catechizării și a predicării în biserică.

I.

În timpul din urmă s'au perândat în foile noastre mai mulți articoli, cari au atins chestiuni bisericesti, ce de mult au fost îngropate, recomandându-se diferite moduri după cari s'ar putea face soluțiunea lor. Între acestea, chestiunea catechizării și a predicării cuvântului lui Dumnezeu în biserică sunt cele mai momentuoase și rezolvirea lor de o necesitate mai iminentă.

Ambele aceste chestiuni însă, s'au tractat în mod academic, fără a le face diagnoza amănunțit. Pentru că cum stăm în realitate cu catechizarea în școală? Superioritatea bisericească pe tot locul a impus preoților datorința de a catechiza în școală, ca o datorință inherentă oficiului preoțesc. S'a executat însă aceasta ordinațiune și s'a execută și azi numai acolo — vor fi poate și unele excepțiuni rari — unde catechizarea este împreunată cu oarecareva remunerațiune din partea susținătorilor școlilor, unde nu, sarcina catechizării a rămas pentru învățători, ori nu s'a catechizat de loc. Cumcă lucrul acesta a putut și poate să fie imputabil preoților ori nu, e chestie de apreciere. Superioritatea bisericească a avut cunoștința despre aceasta, măcar că în informațiunile școlare făcute de protopopi se zicea că catechizează preotul și totuși nu s'a folosit de mijloace de constrângere pentru ca să-i facă pe preoți să-și îplinească această datorință a lor. Tot așa stă lucrul și cu predicarea în biserică. La înmormântări, unde se remunerează predica, se predică, în biserică, mai rar.

E lucru constatat cumcă în totdeauna în trecut ca și în prezent chestia de pâne a jucat în viață un rol însemnat. Ce e drept, Mântuitorul când și-a trimes apostolii, le-a poruncit să nu ia nimic cu dâșii pe cale, ca singura grije a lor să fie împlinirea misiunii date lor. Și apostolii au făcut așa până la un timp. Credincioșii pentru cele sufletești le-au dat lor cele trupești. Răcindu-se mai târziu credința reli-

gioasă, chestia pânei s'a ridicat la suprafață în viața apostolilor și a rămas până în prezent în biserică noastră. Când această chestiune va fi rezolvită în mod definitiv și mulțamitor — cel puțin cum e rezolvită la alte confesiuni ori pe alte cariere de viață — atunci vor reveni singure timpurile dintru 'nceput și cu tot dreptul se va putea pretinde dela preoți să nu se abată dela datorința impusă lor prin purtarea oficiului pastoral.

Până când însă cea mai mare parte din preoți — și în multe locuri elementele cele mai bune — va fi siliră, prin ocupațiuni laterale, și cari reclamă punerea în serviciul lor a tuturor forțelor disponibile, să-și câștige mijloacele de subsistență zilnică, chestiunile acestea vor rămânea pururea nerezolvite pentru că și față de preoți își au actualitate cuvintele: „Homo sum et nil humani a me alienum puto“.

Prin congruă s'a făcut ce e drept un pas spre rezolvirea acestei chestiuni — și eu cred că aceasta a provocat punerea în discuție a chestiilor acestora bisericesti — care va trebui să provoace o mai simțită ridicare a activității preoților, dar este încă departe de rezolvirea ei definitivă. Timpul și modul rezolvirii acestei chestiuni va forma problema viitorului.

Omicrom.

II.

Un răspuns.

La cele ce mi-le adresează părintele Buna în nrul 38 al »Unirii« — reproduce și de »Gaz. Trans.« — reflectez următoarele:

Niciodată nu vorbesc și nu scriu despre lucruri, pe cari nu le cunosc. Când am pomenit de Sibiu și Brașov am fost conștiu, de ce fac. N'am tras la îndoaială hărnicia și bunăvoința cateheților de acolo și nici nu am afirmat, că nu ar ținea orele regulat. Am zis: »...în aceste locuri avem lipsă mare de cateheți, cari să poată sta de elevii greco-catolici«. Eu cred, că nu-i destul să ținem numai oarele de religie, ci trebuie să dezvoltăm și în afară o activitate intensivă, dacă vrem ca instrucțiunea catehetică să aducă roade. Noi n'avem să pregătim numai pentru examene, ci și pentru viață! Nu mă explic mai pe larg, deoarece dela aceasta mă dispenzează articolul prim din Nr. 38 al »Unirii«.

Cateheții noștri din Sibiu și Brașov — pe lângă toată bunăvoința — nu pot sta de elevi, așa după cum am înțeles eu aceasta. Iată de ce: Catehetul din Sibiu e preotul unei parohii cu 2260 suflete, e

protopopul unui district cu 32 parohii și tot atâtea filii, cari au laolaltă 19323 suflete și 17 școli. (Iau datele din șematismul din urmă.) Tot acel catehet e ocupat și la Asociațiune. Celce are atâtea pe capul său, nu poate sta, cum să cuvine, de catechizațiunea număratoasei tinerimi de acolo. Aceasta va trebui s'o admită ori-ce om, care caută în fondul lucrurilor și nu se mulțamește, să privească numai suprafața lor. Doar om e și el!

Fiindcă mă pot pomeni și dela Brașov cu niște săgeți ca dela Sibiu, mă ocup aci și cu Brașovul. — În Brașov catechizează parohul din Tohanul-vechiu. Îl cunosc de un om zeloș și conștientioș, dar depărtarea și ocupațiunea din matre nu-i pot da răgaz și prilej, cât ar trebui pentru oficiul de catehet.

Mă va întreba însă cineva, că pentru cine să se înființeze parohie gr. cat. în Brașov și cu ce mijloace? Răspund: Fericitul Ep. Bob a înființat parohia Clujului, când erau acolo mai puțin de 100 suflete, și azi sunt peste 4000. Mijloacele se vor găsi, numai voie să fie! Trebuie să luăm în considerare, că Brașovul e oraș comercial, care atrage la sine mulțime mare de oameni și așa a atras și va atrage și greco-catolici. Neavând acolo parohie și biserică, pe aceia îi pierdem!

Părerea mea e — cu toată lecția ce mi-o dă păr. Buna — că biserică noastră ar trebui să pună mai mare pond pe creșterea tinerimii dela școlile streine. Unde parohul e și protopop, nu cred, că e în interesul bisericii, să se lase în sarcina lui și catehizațiunea, mai cu samă dacă parohia e mare și protopopiatul estins. Cred, că de această părere au fost și greco-orientalii, când au sistematizat posturi de cateheți în Cluj, Făgăraș, Sibiu și în alte locuri. Pentru împlinirea unui oficiu nui destul priceperea și bunăvoința, ci trebuie și timp.

Când am scris, m'am gândit nu la aceea ce vor zice cei interesați, ci singur numai la interesul bisericii și al neamului. Dacă — fără să vreau — ași fi jignit pe cineva pe nedreptul, mă rog de iertare.

Făgăraș, la 18 Sept. 1910.

Octavian Fopa.

Sfințirea bisericii din Chizeni.

— Raport special. —

Chizeni, 27 Sept. 1910.

După frumoasele sărbători prăsnuite în Deș cu ocaziunea adunării generale a »Asociațiunii«, aproape toată inteligțița română din comitatul Solnoc-Dobâca, încunjurați de vre-o 5—6 mii țărani au asistat azi în ziua Sf. Cruci la actul măreț al sfințirii bisericii din Chizeni, azi devenit loc important pentru mișcările românești culturale.

pusei vrajbă în inimă de frate și unul scoase ochii altuia, răspunse drăcușorul.

— Și ce leac i-ai dat pentru asta?

— Leacul nu i l-am dat orbului, dar i l-am lăsat așa: dacă s'ar spăla mâine cu roua dimineței își va căpăta vederile cum le-a avut, dacă nu cumva încă mai desluse.

— Foarte bine, răspunse încornoratul, dar tu al doilea, ce ticăloșenie ai săvârșit?

— Eu, întunecimea ta, am secat toate puțurile din cutare sat, iar pe oameni i-am silit să-și aducă apă tocmai de peste nouă dealuri, ca până acasă s'o bea și tot fără strop de apă să rămâie.

Orbul asculta.

— Tare bună și asta, îi zise năbădăiosul tremurând de bucurie, dar tu cel din stânga ce-ai făcut?

— Eu, urăcimea ta, am îngloboșat fata împăratului cutare. Puțintică treabă stăpâne, dar pentru atâtea, jelește toată împărăția lui.

— Și ce leac i-ai lăsat tu pentru asta?

— Leacul cel neștiut e acesta: dacă și-o face scaldătoare cu frunză de plop, în noaptea din spre sfântul Gheorghe creștinesc, scapă și se face de nouă ori mai frumoasă.

Iar orbul nostru de dedesupt prindea în urechie vorbă cu vorbă.

— Și asta-i minunată, îi grăi necu-

ratul cel bătrân, dar să te întreb și pe tine de leacul făntanelor secate. Spune s'aud!

— Stăpâne, dacă oamenilor le-ar da în gând să-și sleiască făntănelor în noaptea învierii lui Hristos al lor, or căpăta, izvoarele la loc, ar avea mai multă apă și mai bună de cum au avut-o.

— Nici nu se poate mai bună, răspunse Ucigă-l toaca, dar cu toate astea fiți încă mai blestemați, că numai așa veți intra într'impărăția Iadului și veți stăpâni cu foc și pară pe cei ce se pleacă nouă.

În vremea asta cocoșul s'auzi în sat de vale și cei patru draci pieriră.

Trecu noaptea plină de gânduri și de arătări pentru sârmanul orb de sub luntre iar dimineața, când simți că roua-i rece și îmbelșugată pe iarba, eși și el afară; apoi, întinse palmele pe iarba ca să și-le înmoae, se șterse cu ele la ochi și iar le întinse și iar se șterse și iar, și iar, până ce-și căpăta vederile prăpădite. Apoi, desmetecit din întunericul înfricoșat al nevederi, plecă făcându-și cruce și mulțamind lui Dumnezeu așa:

— Doamne, dreptatea ta 'i mai bună că-i dela tine lăsată.

Mersea acum spre satul lui, când iată cei veni în gând: «Până la Paști, tot mai sunt câteva zile; bine-ar fi să mă duc să deschid izvoarele închise de diavoli, în cutare sat, că mult s'or fi chinuind oamenii de sete!»

Și se îndreptă într'acolo, și merse și merse multă vreme, până ce ajunse tocmai în Sâmbăta Paștilor. Acolo, se puse la sfat cu mai marii satului se împăcară cu dâșii și în noaptea învierii, cu multe brațe sleiră puțurile secătuite. Apele țâșniră din toate cu multă îmbelșugare, că se minunau oamenii, nu altceva.

A doua zi, toți creștinii se strânseră la cislă și apoi plecă slobozitorul de ape cu mulți galbeni la dânsul. Iar plecând spuse oamenilor:

— Dacă eu aș fi lucrat împotriva lui Dumnezeu, nu v'ăși fi cerut plată, ci așa am înfruntat fața deavolilor.

— Și mergând pe drum își zise iarăși omul dreptății: «Bine ar fi, dacă m'aș duce și la împăratul cu fata să-i dau tământuirea, că tot mai este până la sfântul Gheorghe». Gândul și-l cumpăni el și se hotărâ să se ducă, mai 'cu seamă când auzi că împăratul, tatăl fetii, nu de multă vreme, vestise în lungul și în curmezișul lumei că dă mulțul cu mult cui o face fica sănătoasă. Și așa, omul nostru ajunse la curte, află leacul pe care nu-l aflase nici unul din meșterii doftoricești, vrăjitori și fermecători fără seamă și apoi, înfățișându-se împăratului îi zise:

— Luminate împărate, eu cred că și-o-i putea face domnița sănătoasă. Împăratul, primi cu bucurie vorbele omului nostru și căzu la învoiala dreptă; anume

să-i dea un colț din împărăție dacă i-o fi fapta cu isbândă.

Asta se întâmplă cu câteva zile înainte de sfântul Gheorghe. O lecută de așteptare și vremea cea bună vine.

În noaptea dinspre ziua sfântă, merse omul și aduse frunze de plop, le fersé în căldări mari și apoi, când scaldătoarea se mai răcori, mi-o și obloji pe fica împăratului, așezându-i trupul cu mâna încet-încet, încet-încet, până ce i-l aduse la loc, până ce-o văzu că la chip e de nouă ori mai frumoasă. Iar împăratul când își văzu a doua zi odrasla, îmbrățișă și sărută pe omul cel meșter, dându-i mult bănet, peste cele hotărâte la învoială.

Și după asta trecură câți-va ani. Omul nostru prinse la avere, că era harnic și cumpănitom omul dreptății, iar vestea despre el se duse departe.

Se întâmplă iarăși, că și fratele lui auzi povestea asta și crezând, numai porni într'o bună dimineață spre dânsul ca să vadă cu ochii despre cele auzite.

Ajunse la săliștea frăține-său, îi văzu îl cunosc, intră în casă și îmbrățișându îi zise:

— Frate, frățioare, rău mi-a părut de fața mea și de asta mi-a venit în gând să viu la tine, să-ți cer iertare și la urmă să-mi spu și mie cum te-ai îmbogățit așa de lute?

— De iertat, te-o erta mai târziu,

În această mică comună se estinde în teritoriu de peste 1200 jughere bunul d-lui deputat Dr. T. Mihali. Din credință față de Dumnezeu și dragostea față de popor, d-nul Mihali împreună cu ilustra D-Sale soție, au ridicat pe cheltuiala lor o biserică foarte frumoasă. Locul romantic, deasupra pădure, la vale alvia Someșului, prospectul pictoresc, gustul și stilul modern, fac că acest edificiu important dominează valea Someșului la zeci de kilometri. Biserica e acoperită cu plev alb, ear turnul cu aramă roșie. Clădirea este foarte sistematică, conform planului pregătit de inginerul Iosif Sedelmaier, și executat de bravul întreprinzător din Bistrița Ștefan Sasu, împreună cu renumiții zidarii români din Bistrița, — cari cu toții merită laudă și pot fi mândri de lucrul lor îndeplinit cu toată conștiințiozitatea.

La intrarea din afară, un coridor frumos cu două inscripții de-a stânga și de-a dreapta, gravate în piatră de marmoră de conținutul, că *aceasta biserică ridicată întru mărirea lui Dumnezeu și închinată Prea curatei vergure Maria, a fost clădită din partea d-lui Dr. T. Mihali și soția sa Eleftera în anii 1909—1910.*

În dosul altarului tot din afară, sunt zidite în perete 3 monumente de marmoră. 2 cu inscripțiile: *decedatei mame a d-lui Dr. T. Mihali, a soției celei dintâi și a iubitei sale fice; ear un monument fără nici o inscripție.*

Aceste monumente arată, că sub altarul bisericii la mijloc, este înmormântată mama d-lui Dr. T. Mihali, decedată înainte cu 3 ani, care cu drept cuvânt a fost o matroană iubită și stimată în aceste părți. Cu mintea blândă, și strădania ei, a devenit un adevărat model neperitor al mamelor române. Monumentul de-a dreapta arată, că tot sub altar de partea stângă sunt așezate osemintele decedatei doamne Viorica Mihali, soția primă a d-lui Mihali, care prin nobilitatea inimii și bunătatea nemărginită față de popor, a rămas o persoană legendară. Tot aci sunt așezate rămășițele ficei d-lui Mihali, *Veturia*, decedată în etate de 3—4 ani, petrecând din scurta ei viață un an de zile în orașul Vacz, lângă iubitul ei tată închis în temnița de acolo. Această mică și drăgălașă copilă, era numai unica mângâiere, nu numai pentru părintele ei, dar și pentru ceilalți întemnițați, — căci având intrare liberă, cea mai mare parte din zi o petrecea acolo și în toată ziua la despărțire, din ușa închisoarei mângâia pe iubitul ei tată cu cuvintele ei: *»Tată nu fi supărat.»*

Monumentul de-a stângă fără inscripție înseamnă, că tot sub altar de partea dreaptă se află un loc gol pentru 2 costiuge, rezervat pentru edificătorii acestui sfânt locaș.

Interiorul bisericii este de o frumusețe rară, iconostasul admirabil, în altar o icoană veche a maicii Domnului, premiată din partea espozității din București cu medalia de argint. — Lângă strane de-a dreapta 2 bănci de șezut și de-asupra băncii din stânga se vede o prea frumoasă icoană pictată cu multă artă și donată de Alteța Sa principesa Maria. Icoana reprezintă sfânta cruce, iar literele aurite conțin următoarea inscripție: *»Și de-aș avea prorocie, și de-aș ști toate tainele și toată știința și de-aș avea toată credința cât să*

mul și munții, iar dragoste n-am, nimic nu sunt: Dragostea toate le suferă, toate le crede, toate le nădăjduiește, toate le rabdă» (Cor. XIII); iar după inscripție numele Alteței Sale »Maria«.

Actul de sfințire s-a început la ora 8 și a durat până la 1 oară p. m. — Delegați din partea Escelenței Sale episcopului Dr. I. Szabó au fost Magnif. Sa Ioan Georgiu preposit capitar și Dr. Octavian Domide canonic. La liturgie au servit vreo 20 preoți în frunte cu Magnif. Sale sus numiții canonici.

Predica ocazională a ținut-o d-l Dr. Oct. Domide, adevăratul apostol și, pot să zic, unicul și fără păreche în arta oratorică pornind din cuvintele evangheliei de azi: *»Cel ce vrea să vină la mine, să-și ia crucea etc.»*

După terminarea actului sfințirii s-a dat din partea d-lui Mihali o masă bogată pentru inteligență și popor cu bucate de post (din incidentul prasniciului sf. Cruci) pregătite cât se poate de bine. — La masă s'au ținut toastele obicinuite la atari întruniri:

Pentru Majestate și pontificele roman, precum și pentru Escelența Sa d-l episcop a toastat Magnif. Domn Ioan Georgiu preposit.

Pentru edificatorii bisericii Dr. T. Mihali și soția sa a toastat Dr. Octavian Domide.

Pentru memoria mamei domnului Mihali, soția sa primă și copila sa au toastat domni Dr. G. Tripon și Dr. I. Cherches. Pentru cununa de dame, special, pentru ilustra doamnă Elena Dr. H. Longiu a ridicat pecalul Magnif. Sa d-l Ioan Georgiu. Pentru inginer, întreprinzător și zidarii din Bistrița a vorbit preotul I. Murșan, iar vrednicile d-lui Dr. Mihali, le-a espus încăruntitul preot E. Centea.

La toate acestea a răspuns d-l Mihali în următoarele:

Iubiții mei oaspeții!

Mă bucur din tot sufletul meu, că cu ocazia sfințirii bisericii, care cu ajutorul lui Dumnezeu am ridicat-o în această comună, vă pot saluta la casa mea și vă zic: *»Bine ați venit!»*

Se cuvine, ca cu ocazia acestor fel de serbări solemne să ne dăm seamă de însemnătatea vieții noastre pe acest pământ, cu deosebire să ne dăm seamă de datorințele ce le avem față de instituțiile noastre religioase-culturale, cari sunt tot atâtea cetăți puternice pentru apărarea credinței străbune și pentru asigurarea fericirii noastre din lumea aceasta și cea viitoare.

Omul trăind pe acest pământ pe lângă munca ce o săvârșește pentru câștigarea celor trebuințose, pentru viața de toate zilele, trebuie să se îngrijască și de împlinirea datorințelor ce le are față de creatorul său, față de neamul său și față de patria sa.

Lucru recunoscut de toți oamenii cugetători, că acea țară, acea societate omenească ar fi mai ideală, mai fericită și mai bogată, în care fiește-care individ și-ar împlini în mod conștiințios datorințele sale.

A dispune de drepturi și a-le valida este un lucru frumos și glorios; dar a împlini datorințe, a face ceva în con-

știință mai înaltă, este o faptuire omenească, care este cu mult mai frumoasă, cu mult mai glorioasă.

Iată iubiții mei oaspeții dreptul și datorința cum sunt nedespărțite! ele trebuie să locuiască în același sanctuar și să fie în același ordine morală. În momentul, în care se despărțesc se dezechilibrează în una sau alta și esența precum și idealul. Pentru-că dreptul fără datorințe este privilegiu. Datorința fără drept este servitute.

Dacă în îndeplinirea datorințelor adevărate ori ne-am oboseit, când povara grea a muncii ne apasă umerii să ne gândim la aceea, că dintre oameni acela e mai fericit, care muncește mai mult, fiind adevăr etern, că munca istovește dar ferește. Trândăvia este izvorul tuturor păcatelor.

Cel mai înțelept om este acela, care astfel își împărțește zilele vieții, că datorințele grele să varieze cu distracțiile înălțătoare, ce nobilizează sufletul și să încunujeze petrecerile înjositoare ce distrug nervii.

Armonia vieții omenești însă numai atunci poate fi completă, dacă omul în toate acțiunile grele și distracțiile nobile va fi condus de dragoste nefățărâță față de creatorul său, față de semenii lui, față de neam, patrie și întreaga omenime.

Sentimentul dragostii este cel mai nobil sentiment al ființei omenești, este unicul izvor nesecat al tuturor faptelor bune și cel mai puternic factor al fericirii și al progresului omenești.

Sfântul apostol Pavel în o inspirație divină ne spune în cea mai clasică formă ce este dragostea, când zice: *»Și de-ași avea prorocie, și de-ași ști toate tainele și toată știința; și de-ași avea toată credința cât să mut și munții, iar dragoste n'am, nimic nu sunt.»*

»Dragostea toate le suferă, toate le crede, toate le nădăjduiește, toate le rabdă.» — Cor. XIII.

Aceste cuvinte prea frumoase sunt eternizate pe frumosul tablou artistic lucrat de Alteța sa principesa Maria și donat bisericii noastre, care tablou o împodobește atât de mult.

Cred, că constat un adevăr dacă afirm, că n'amul românesc între aceste zile grele ar fi deplin convins de importanța acestui sentiment și să va năzuie din răspuneri, că în toate acțiunile sale să-l cultiveze și să-l desvoalte în adevăratul sens al cuvântului.

Apărarea dreptului individual precum și a drepturilor poporului nostru, iubirea nemărginită și nefățărâță față de A tot puternicul Dumnezeu precum și față de neamul meu și țara mea mi-au fost idealurile vieții mele pământești.

Dacă fac o scurtă reprivire asupra activității mele de aproape o jumătate de veac, cu multă mângâiere și satisfacere trebuie să constat, că în mare parte îmi văz realizate aceste idealuri, să cuvine deci să aduc mulțumită Atot puternicului Dumnezeu, pentru-că m'a învrednicit să-mi pot vedea realizate scopurile și ideile vieții pământești.

În semn de cea mai mare recunoștință pentru nemărginita milostivire a Creatorului meu și a întregului univers, în semn de nefățărâță și nestrămutată alipire față de legea străbună și față de

mult încercatul nostru popor, am ridicat împreună cu iubita mea soție Eleftera acest locaș întru mărirea lui Dumnezeu!

Salut în numele meu și a soției mele cu dragoste frățescă pe toți oaspeții noștri, inteligență și popor, — cari din apropiere și din depărtări au binevoit a osteni cu această ocaziune, ca să se bucure cu noi împreună, pentru-că cu ajutorul lui Dumnezeu am putut ridica această sfântă biserică, în care s'au așezat și scumpele osăminte ale decedaților noștri, dintre cari iubita mea mamă Maria a fost care m'a îndemnat a ridica în acest loc întru mărirea lui Dumnezeu și pentru eternizarea memoriei decedaților acest monument viu.

Salut cu tot respectul și cu toată dragostea pe venerationii reprezentanți ai episcopatului nostru și pe iubiții noștri preoți, cari au celebrat la sfințirea bisericii noastre și le mulțumesc pentru ostenele ce le-au făcut, dorindu-le viață îndelungată și deplină fericire.

Bunul Dumnezeu să primească rugăciunile noastre, reverse mila lui asupra durerilor noastre și reverse dragostea frățescă între fiii neamului nostru pentru progresul și fericirea noastră. Să trăiți cu toții la mulți ani fericți!

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 29 Sept. Într'o convorbire avută cu un ziarist, prim-ministrul Hedervary a declarat, că proiectul reformei electorale nu este încă gata. Guvernul n'a avut timp să pregătească proiectul, căci pentru aceasta are nevoie de mai mult timp.

București, 29 Sept. Eri seara, principele George Bibescu a plecat pe un aeroplan Blériot de pe câmpia de lângă serviciul hidraulic din Giurgiu, a traversat Dunărea și s'a scoborât pe malul bulgăresc ceva mai sus de Rusciuk. Sborul a fost săvârșit în mod strălucit la o înălțime de 300 metri, în timp de cinci minute. Fiind pe inserate, la aterisare, aeroplanul a avut o ușoară stricăciune. Atât pe malul românesc cât și pe cel bulgăresc, urale entusiaste au însoțit pe aviator și aeroplanul, cel dintâi care a străbătut Dunărea și cel dintâi aeroplan, care a atins solul bulgar.

Petersburg, 29 Sept. Comitetul pentru mărirea flotei de război, a decis să comande douăzeci de aeroplan. Un balon al aeroclubului, în care se aflau două persoane, s'a scoborât în apropierea mării de Azov, după un sbor de 40 de oare; cea mai mare înălțime, la care au ajuns a fost de 5500 de metri.

fi răspunse fratele lui, dar cum m'am îmbogățit, și-oi spune chiar acuma. În noaptea aceea m'am dus la cutare lac și ascunzându-mă sub luntre, am ascultat sfatul a patru diavoli. Ei găsiră o comoară într'un loc și s'apucaseră pe semne să o sape, când s'auzi deodată și glasul cocoșilor de mezul nopții. Așa munca le rămase neisprăvită. Dracii periră, dar eu, cum putui plecai în spre părțile acelea, ajunsei, săpăi și deschisei capacul lăzei pline de galbeni, cu banii cea mi-am cumpărat pământ și vite și mi-am făcut acarețele pe cari le vezi.

Ce-și zice fratele auzind istoria asta: «Bine ar fi să mă duc și eu sub luntre și s'ascult vorba dracilor; mi știi? Poate mai scapă vre-o comoară neisprăvită și atunci îmbogățește-te băete, dacă n'ai altceva de făcut.»

Lui frate-său nu-i mai spuse nimica, ci perii așa din ochi.

Pleacă într'adevăr spre lac și cum ajunse întră sub luntre. Sfinții soarele, veni noaptea și pe la miezul nopții se strănseră și draci, unul câte unul, până când la urmă pică și demonul cel bătrân. În mână avea un biciu de foc și-i tremura trupul și ochii îi erau holbați și părul îi era zburliat. Avea pe semne ceva de descărcat pe draci.

— Cum se face, slugă blăstămată, că spusele tale de-acum șapte ani nu se adevăresc? răcni hoțul cel negru către unul

din mititei. Tu ai orbit un om după câte mi-ai spus și eu îl văd cu ochi.

Și fără să mai asculte răspunsul slugii celei prea plecate, începu să-l croiască cu biciul cel de foc, că urla drăcușorul de se cutremura pământul. Și dă-i, și-i dă bătrânul, până ce la urmă temându-se să nu-l lase mort, îl mai slăbi o leacă. Se uită la el și-l văzu că are numai o sleamă de viață întrânsul.

Luă apoi la refec pe al doilea.

— Și tu suflet împelițat, mi-ai spus c'ai săcat toate puțurile din satul cutare și eu văd că oamenii beau apă pe un cap și tot strigă: «mai bună apă avem acuma!» Asta-i treabă de diavol. Așa știi tu s'ascunzi leacurile? Hai?

Și'nșoacă-l nene și pe asta, și dă-i și lui, și croește-l peste ochi, peste cap, peste picioare, peste răbdătoarea scrisoare, că i se făcuse trupșorul roș ca racul, din negru ca tăciunile cum era.

Cel de sub luntre, ascultase el la început, da acu, îl apucară niște friguri grozave, și inima, mai-mai că-i porni dintrânsul de bucuria comorilor.

Veni rândul celui de-al treilea.

— Tu mi-ai vestit, că o împărăție întregă jeleşte pacostea ce-ai făcut-o împăratului, schimonosindu-i fata și când colo, d'împotrivă. De necazul împăratului chefuluște lumea? De amorul lui beau toți supușii de la opincă până la Vlădică? Lasă

că-ți dau eu răsplata! Asta-i treabă de slugă credincioasă?

Și arde-l și pe aista și trăneste-l și bușește-l nevoe mare! Și-i blagos'ovi Părintele cel negru într'atâta, că-l crezu gata-gata să-și dea sufletul.

Apoi le făcu la tustrei muștrări aspre vestindu-i că-i scutește cu aruncarea în raiu, unde nu este durere, nici întristare nici suspin, numai c'o cheazăsie: să nu se mai întâmplare isprăvi de felul istora.

În vremea asta, frațiiur din luntre, doar din ceas în ceas dacă mai sufla!

Tartorul plecă, iar dracii svântați în bătae, rămăseră pe luntre. Aici se puse la vorbă despre pățania lor, oftau și se văicăreau că una ca asta nu li se n'ântamplase toată viața lor.

— Eu cred, luă vorba cel mai bătrân, că leacurile noastre au fost spuse celor pățimași de unul din noi.

— Eu nu cred vorba ta, răspunse altul. De bună seamă că Părintele nostru, ca să ne dea învățătură de străjnicia tainelor lui, ne-a făcut-o ca să ne dea pildă pentru totdeauna.

— Asta n'o cred eu, răspunse și al treilea, ci mai degrabă spusele noastre au fost auzite de cineva. Atuncea, știi că eu am dat târcoale de jur împrejur, și pe nimeni n'am găsit. De fost a fost și de a fost cineva, n'a putut fi decât sub luntre.

— Mai știi! Se poate, strigară ceilalți doi. Ba se poate tare bine și chiar acuma, cine știe ce-i sub noi. Vorba românilui: «nu îți de dată, ci îți de nadă.»

Și cum sfârși, ridicară dracii luntrea și rămăseră cu ochii ca de broască, îndată ce dădură peste trupul frațiilorur aproape aproape rece. N'au mai așteptat multă vreme de judecată.

— A! tu ne-ai fost ștafetanul? Lasă că te n'vătăm noi minte!

— Și l'au luat cu toții și i-au tras o sfântă de bătaie, ori mai degrabă o bătaie cu draci și cu acadele, că la urmă fratele strămbătății nici păr în cap, nici urechi sub tâmple, nici suflet în trup. Ci draci îi rupseră hainele bucățele și-l svărliră în lac să-l mănânce broaștele, dacă și-or face măcar ele milă și pomană.

Povestea asta, dacă cu adevărat s'a întâmplat ori nu, cu mâna la inimă nu vă pot încredința, ci numai atâta îndrăznesc a vă întreba: Cel mai bun în lumea asta: dreptatea ori strămbătatea?

Ion Ținteș.

ȘTIRI.

— 16 Septembrie v.

Un nou membru al societății noastre teatrale. Aflăm cu plăcere că d-l *Andrei Vodă*, viceprotopop și paroh gr. cath. în Ormenișul de Câmpie, s'a făcut membru pe viață la «Societatea pentru fond de teatru român, achitând taxa de cor. 100. Trăiască!

Biserică arsă. În comuna Vinerea, de lângă Orăștie, s'a aprins Dumineca trecută biserica satului și a ars cu haine, cărți și tot ce a fost într'ansa. Numai zidurile negrite de fum au mai rămas. Cauza focului nu se cunoaște. Se crede, că după ce oamenii au eșit din biserică, a rămas o lumină arzând și dintr'ansa au luat foc lucrurile din interiorul bisericii. Focul s'a întâmplat ziua, dar a fost observat prea târziu, ca să se mai poată salva ceva.

Intinderea holerei. Cu toate măsurile luate de ministerul de interne holera se întinde tot mai mult în comitatele situate lângă Dunăre. Centrul epidemiei este orașul Mohaci, din care zilnic vin știri despre cazuri noi de holeră. După o știre mai nouă ministrul de interne a numit pentru Mohaci un comisar guvernial și a oprit înținerea pertractărilor la judecătoria. În același timp s'a amânat și înrolarea recruților și a rezerviștilor de întregire, cari aveau să intre în serviciu cu 1 Oct. st. n.

Holera s'a ivit și în *Bucovina*. În privința aceasta ni-se comunică următoarele: Măne era să se țină la tribunalul de aici pertractarea finală, mult trăgănată a procesului de calomnie intentat de d-l profesor Gheorghe Dima în contra redactorului responsabil de pe vremuri a foitei «Deșteptarea», I. Măzgăreanu, care se află actualmente în Câmpulungul Bucovinei. Pertractarea a trebuit să se amâne din nou, pe motiv că orașul Câmpulung e înfocat de holeră, și deci acuzatul este împedecat a se prezenta la pertractare.

În România, mulțumită măsurilor luate de autoritățile sanitare, nu s'a mai ivit nici un nou caz de holeră.

Concertul d-șoarei Ersilia Roșca. Reproducem astăzi încă următoarele două

elogioase recenzii despre talentata artistă română, d-șoara Ersilia Roșca. Ziarul «Independence» din 20 Iunie 1909 scrie următoarele:

O artistă foarte tină, d-șoara E. Roșca, eleva lui M. D. Dinicu a executat pe violoncello cu un talent extraordinar concertul în La minor de Saint Saëns. Cu toate că este mai mică ca instrumentul său această tină face ce vrea cu el, învingând cu o facilitate și o dexteritate surprinzătoare în mod elegant toate greutățile piesei. Această bucată poate fi considerată din cauza numeroaselor pasaje dificile, ca o probă de știință unei eleve. D-șoara Roșca a executat acest concert dela un cap la altul fără să se resimtă vre-o oboseală.

Ziarul «Ordinea» publică următoarele: Cele mai multe laude se cuvin însă d-șoarei E. Roșca, cel mai superior element din clasa d-lui Dinicu. Ton frumos, mecanisme sigur, tehnică înaltă, eleganță în mănuierea arcușului, în sfârșit tot materialul necesar pentru a deveni o artistă îl posedă d-șoara Roșca. Dânsa a învins cu multă ușurință grelele pasaje din studiile Boisseaux și Popper și cu o stăpânire de sine neobicinuită a executat cu un mod de interpretare irepozabil frumosul concert în La minor de Saint Saëns. Examenul d-șoarei Roșca a fost un succes al clasei d-lui Dinicu și al conservatorului nostru.

Venerabila doamnă Emilia Dr. Rațiu n. Orghidan, a fost până aci membru ajutor al «Reuniunii sodalilor români din Sibiu» și caldă sprijinitoare a tuturor întreprinderilor ei; acum în semn de pietate către memoria soțului său, mult regretatul Dr. I. Rațiu a binevoit a se înscrie între membrii pe viață ai Reuniunii cu taxa de 50 cor. plătită.

Promoțiune. Ni se scrie: Tinărul Simion Cornea din comuna Ileni, de lângă Făgăraș, a fost promovat în 26 Septembrie doctor juris, la universitatea din Pesta.

Lipsa de apă. În ședința de ieri a comunei Brașov a fost la ordinea zilei și o interpelație în chestia împușinării apei în apeductul orașului. Din răspunsurile date la această interpelare de primarul și inginerul orașului rezultă, că apa din apeductele orașului e suficientă pentru trebuințele locuitorilor din Brașov. Închiderea apeductului zilele trecute a fost pricinuită deo-

parte fiind-că s'au spart două țevi din care cauză s'a scurs multă apă, de altă parte fiindcă s'a făcut prea mare risipă în apă. În viitor când se va închide apeductul, aceasta se va aduce la cunoștința locuitorilor printr'un anumit semn, ce se va da cu clopotul, ca locuitorii să se poată aproviziona cu apă pentru timpul cât va fi închis apeductul.

Moartea unui aviator. Vinerea trecută i-a succes aviatorului francez Chavez să sboare peste muntele Simplon, fiind astfel cel dintâi care a trecut cu un aeroplan peste înălțimile Alpilor. În momentul când era să se coboare la pământ, aeroplanul a căzut dela o înălțime de 10 metri, îngroșând sub el pe curajosul aviator și sfărâmându-se cu totul. Chavez s'a ales cu răni grave și a încetat alaltăieri din viață după grele chinuri. Chavez este a 18 victimă a numeroaselor încercări, ce se fac pentru cucerirea aerului.

Soluri noi de asigurare. Astăzi, când ideea înființării unei societăți de asigurare ne preocupă și pe noi, Românii de aici, ba suntem chiar în preajma unei înființări, nu va fi fără interes — scrie Revista Economică — să arătăm câteva soluri noi de asigurare, inițiate și practicate în țările din Apus. Este așa de mare numărul cazurilor, unde asigurarea e posibilă, încât se poate susține că terenul de activitate, al societăților de asigurare este aproape nelimitat. Iată câteva dintre soiurile de asigurare mai noi, despre cari până acum nu se prea știe prin părțile noastre, ca:

Asigurarea perderilor provenite din întârzierea telegramelor. Ideea de a se recurge la acest fel de asigurare s'a născut în cercuri comerciale desigur din experiențele făcute prin pierderi în afaceri de negoț prin neînmanuarea la vreme a telegramelor sau eventual prin transmiterea defectuoasă de telegrame. Se știe, că în cazuri de acestea; adică de întârziere sau de neînțelegerea telegramelor trimise greșit, oficiile telegrafice respective nu pot fi trase la răspundere și deci nici obligate la restituirea eventualelor pagube, provenite din acelea. Încercările de a încărca oficiile telegrafice cu această răspundere s'au lovit de necesitatea de a se stabili pentru cazul acesta taxe de tot prea mari pentru telegrame, ceace nu ar fi în interesul comerțului. Mărimea premiilor la aceste asigurări ar fi a se stabili în pro-

porția taxelor de telegrame plătite de respectiva întreprindere comercială în decursul unui an. În scopul introducerii în praxă a acestui soi de asigurări se adună acum materialul statistic necesar despre aceea, cât de des se întâmplă neînțelegeri din telegrame precum și despre felul și mărimea eventualelor pierderi provenite din cauza întârzierii acestora.

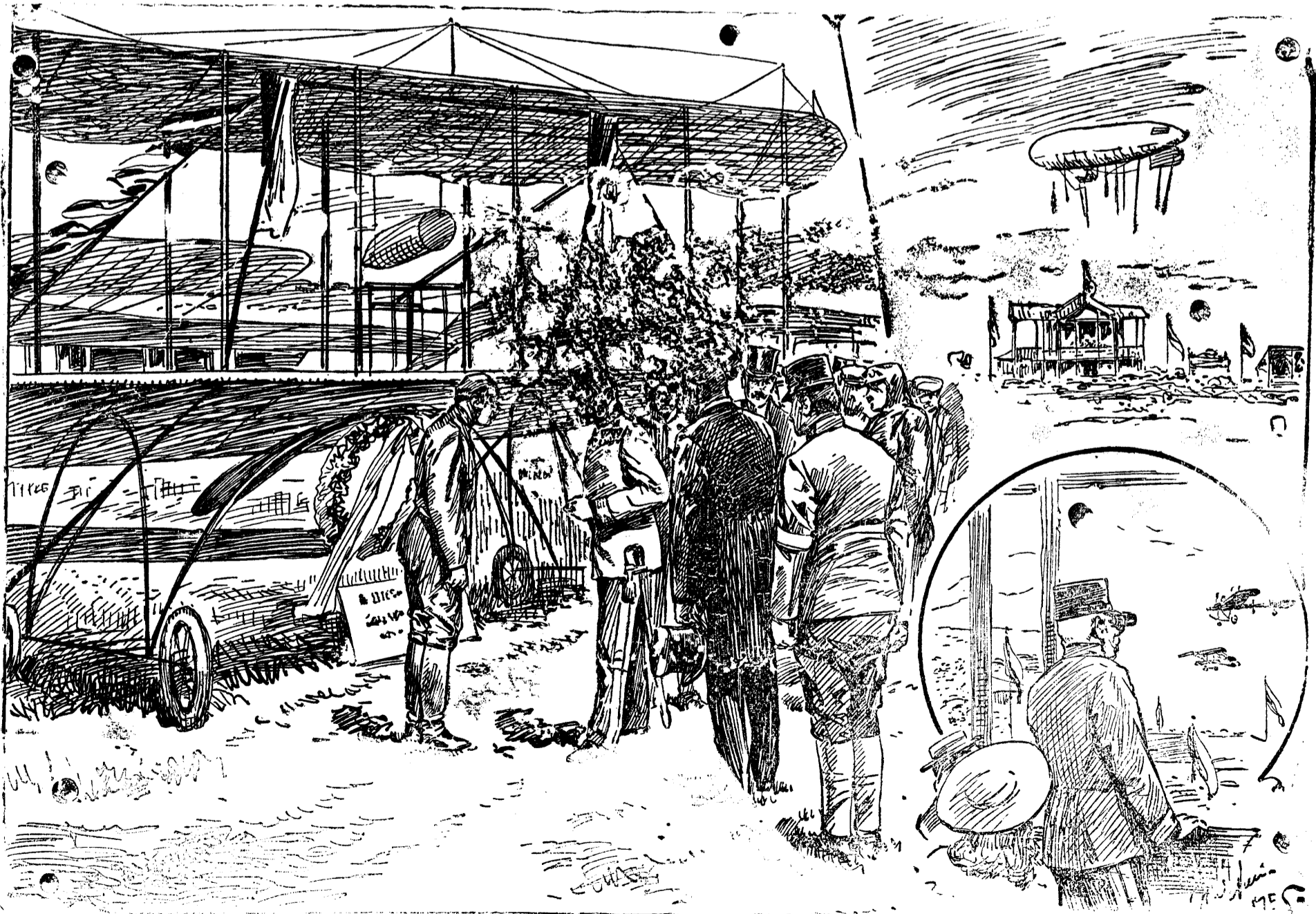
Tot în timpul acesta se cearcă a se stabili normative pentru asigurări pentru pierderile de chirii și afaceri provenite în urma incendiilor, trăsnetului, exploziunilor și inundațiilor. E vorba să se asigure pierderile acestea pe 3, 6, 9 sau 12 luni după întâmplarea catastrofei.

De mare importanță sunt apoi și asigurările de chirii, adică pentru pierderile provenite din neînchirierea cvartirelor și anume pentru cazurile când cvartirele au rămas goale din alte cauze decât cele elementare ca d. e. relațiuni nefavorabile etc.

Un alt ram de asigurare, ivit de câțiva ani în Austria, este asigurarea contra pierderilor obvenite din dărâmare de edificii. Se mai amintește apoi ideea de a se asigura pentru îngrijire în caz de boale mentale. Acest soi de asigurare se prezintă poate ceva mai puțin simpatice, dar nu e de loc de disconsiderat, de oarece și o atare boală poate veni asupra omului ca și oricare altă nenorocire.

Convenire colegială. Absolvenții gimnaziului din Blaj din 1885 s'au întâlnit Joi în 9 Sept. v. după o despărțire de 25 ani. Dintre 43 absolvenți au repausat 11, și s'au prezentat la întâlnire 14. E interesant, că nici unul din ei nu s'a aplicat pe cariera advocațională, ci s'au făcut: 3 medici, 19 preoți (2 protopopi), 3 profesori (2 în România) 5 funcționari, 1 inginer și 1 proprietar. Au fost de față acum: Eugen Solomon medic Blaj, Ioan Bucur protopop Indol, Laurențiu Petric medic Dobra, Simion Zehan preot Cașva, A. C. Domșa comptabil Blaj, George Muntean protopop Comloș, George Pop preot Mihalț, Gregoriu Nistor preot Boziaș, Ioan Bocănciu preot Pui, Iosif Arieșan preot Certeghe, Ștefan Banț, medic Bucium-șasa, Teodor Nagy preot Zau, Valer Florian preot Racovița și Virgil Cadarcea preot Șermeș, Dimineța 5 preoți și 1 diacon au celebrat o sf. liturghie în biserica catedrală în amintirea profesorilor și colegilor morți, s'au prezen-

DE-ALE ZBURATULUI.

Zburatul prin aer, sau cum li mai zice aviațiunea, preocupă toată lumea. Sunt orașe, în apropierea cărora s'au aranjat terene de aviațiune, unde se fac deprinderi de zburat cu baloanele și mașinele de zburat. Așa este un teren de zburat la Rennes, în Franția, la Cotroceni și Chitila lângă București, etc. Chipul nostru ne arată terenul de zburat de lângă Viena, dela Wiener-Neustadt, tocmai când a sosit acolo, zilele trecute, împăratul cu suita, ca să privească deprinderile de zburat.

tat apoi Escel Sale Mitropolitului, care i-a primit foarte afabil, le-a adresat o cuvântare însuflețitoare și la despărțire le-a dăruit câte o iconiță a sf. Crisostom. Dela Mitropolitul au vizitat pe directorul gimnazial și pe foștii profesori din cl. VIII, rămași în viață: canonicii Iosif Hossu, Dr. Victor Szmigelski și Ales. Uilacan, apoi profesorii Silv. Nestor și Aron Papiu. La oara 1 au luat masa comună în prânzitorul seminarial, iar la 3 au mers în grădina din Veza, unde s'au fotografiat și aranjat o petrecere prietenească «ca la malai». Tot cu acest prilej au colectat între ei 110 cor. spre a ridica o cruce pe groapa fostului profesor de clasa VIII Nicolae Popescu și s'au despărțit cu prietenească salutare de a se vedea după 5 ani.

«U. a.»

Logodnă. Eugenia G. Donia Donescu și Nicolae Lateș învățător, fidanțați. Ca răscumpărare a biletelor de fid. s'au trimis 10 cor. orfanotrofiului învățătorilor gr. cat. din Blaj.

Act de recunoștință. — Venerabilul domn Ioan Oncescu, notar pensionat în Sebeșul-săsesc, în semn de pietate către memoria neuitatei sale soții Florica, și cu scop de-a contribui la cultura și luminarea clasei noastre de mijloc, a binevoit a dăruir pe seama bibliotecii Reuniunii noastre: Istoria Transilvaniei, de G. Barițiu în 3 tomuri și Istoria Românilor de Xenopol în 4 tomuri, frumos și solid compactate.

Implorând dela bunul Dumnezeu o dihnă vecinică răposatei Florica Oncescu, generosului donator îi exprimăm mulțămirea și recunoștința meseriașilor noștri.

Pentru comitetul »Reuniunii sodalilor români din Sibiu.»

Vict. Tordășianu,
president.

Stefan Duca,
notar.

O familie rară. Alaltăeri a încetat din viață cea mai bătrână femeie din Viena, Catarina Lustig în etate de 112 ani. Defuncta s'a născut la 2 Decembrie 1798 în Ungaria. Bunica ei din partea mamei a trăit 113 ani, iar bunica din partea tatei 110. Un frate al Catarinei Lustig a ajuns vârsta de 91 ani și o soră vârsta de 90. Decedata a fost căsătorită cu un croitor, cu care a avut 6 copii și a dus o viață plină de griji și nevoi. Soțul ei a murit după 75 ani de la că.ătorie în etate de 105 ani. Catarina Lustig a fost sănătoasă până în ultimele zile ale vieții și avea obiceiul să bea regulat câte un pahar cu bere la masă.

Din Călianu de Câmpie.

Zi de bucurie pentru poporul nostru românesc dela sate e totdeauna aceea, în care poate pe un moment a-și alina durerile ce-l copleșesc zilnic, în aceste timpuri grele și e zi de bucurie, pentru el atunci, când își ușurează sufletul său pentru a-și croi altă viață prin pocăință.

Românul nostru cu atâta tărie sufletească ține la credința strămoșească, încât e în stare a primi moartea mai bucuros, decât a-și părăsi legea și obiceiurile în care s'a născut și a crescut.

Un obicei vechiu și bun se află pe Câmpie, în comuna aproape curat românească Călian. Anume în ziua de Sf. Maria mică, 21 Sept. st. n. în această comună se întrunește mai mult popor din comunele din jur și și din cele mai îndepărtate, pentru a săruta cu evlavie icoana sfințită a mamei d-lui nostru Isus Cristos, care se află în mica, dar foarte vechea bisericuță, despre care se vorbește că a fost în timpurile mai vechi mănăstire.

Încă în ziua de Marti, 20 Sept pe la oarele 1—2 p. m. au început a sosi pelerinii. La oarele 4 p. m. s'a făcut vecernia obicinuită cu litie prin preoții Grigoriu Băloiu, paroh local și Andreiu Chirali, paroh în comuna vecină Soat. După vecernie a urmat mărturisirea.

În ziua următoare, Mercuri, ziua Sf. Marii, des de dimineață sosea din toate părțile popor în masse. La oarele 6 s'a început prin parohul local utrenia, în decursul căreia au sosit parohii: S. Susa din Frata și Andreiu Chirali din Soat. Preotul Susa, ca cel mai bătrân, s'a apucat a mărturisi poporul, apoi toți trei preoții, îmbrăcați în ornate au eșit din Sf. biserică și la locul anume pregătit spre acest scop și împodobit, s'au apucat de Sf. liturgie. Răspunsurile liturgice le-a dat corul compus din junii și junele din loc, sub conducerea învățătorului Ioan Manica.

Popor prezent, afară de cei străini de limba noastră, au fost la 1500—2000 persoane. Dar ar fi fost și de două ori

atâția, dacă s'ar fi făcut în deajuns puțină mișcare din partea preoției noastre din jur, precum înainte cu 14 zile tânărul și harnicul nostru preot a rugat în special pe fiecare preot, să vină cu popor la această sărbătoare cu procesiune. Însă indiferentismul, care mi se pare că cu noi Românii s'a legat frate de cruce, dăinuște și în părțile acestea cu sămânța-i spornică — și așa nu au venit decât cei de sus amintiți.

După sf. liturgie a urmat sfințirea apei și sf. maslu pentru bolnavi, atât pentru cei din loc cât și pentru streinii veniți din depărtări. La fine urmă cuvântarea parohului local, a d-lui Grigoriu Băloiu, despre nașterea Sf. Fecioare, în legătură cu învățăturile despre milostenie. Această cuvântare plină de învățătură, a dat mângăere fiecărui din cei de față și a stors lacrimi chiar și din inimile împetrite.

Prânzul a fost la masa ospitală a parohului Grigoriu Băloiu, a cărei doamnă Eugenia Băloiu n. Hanganuț, ca în totdeauna așa și acuma a provăzut oaspeții la bogata-i masă cu mâncările cele mai gustoase, pentru care binefacere și pe această cale se aduce mulțămirea, acestei onorabile familii. Pentru tinerime, seara a aranjat învățătorul Ioan Manica o producție și petrecere compusă din unele piese teatrale și cântări — a cărei reușită a fost peste așteptare.

Amintesc și aceea, că la înzistența preotului Grigoriu Băloiu, de câți-va ani se face cu pompă deosebită ținerea acestei sărbători și la ea aleargă popor și din depărtări destul de mari.

E trist și dureros că preoții din jur cari sunt tineri, nu se interesează mai mult de aceasta sărbătoare, care întărește foarte mult credința și obiceiurile noastre.

Cretul.

Insoțirile de credit sistem Raiffeisen.

Comitetul central al »Reuniunii române agricole sibiene« adresează către direcțiunile insoțirilor de credit sătești, următorul apel:

Onorată Direcțiune!

De data aceasta ne găsim în plăcuta pozițiune de a Vă face comunicarea îmbucurătoare, că cauza insoțirilor de credit (sătești) românești din Transilvania și Ungaria, a fost adusă în zilele prime ale lunii Septembrie în mod demn la cunoștința »Congresului cooperativ internațional din Hamburg« și prin el, la cunoștința cercurilor competente din străinătate.

Dacă la acest congres memorabil cu putință a fost a se tracta despre mișcarea

propriu zisă a insoțirilor noastre de credit, meritul este a se atribui stăruințelor și propagandei intensive făcute, de Reuniunea noastră agricolă, prin faptul, că stăruind cu mulți ani înainte asupra insoțirilor peste tot, a adus la cunoștința obștei roadele binefăcătoare rezultate din munca desinteresată a puținelor noastre insoțiri din comitat și această muncă îndemnată a fost, încurajare a fost pentru înființarea de tovărășii și în celelalte comitate locuite de Români.

Cum însă mai este mult de făcut în această direcțiune, credem de datorința noastră de a ținea mereu la suprafață această afacere arzătoare și a pune mereu în evidență tot ce se face în aceasta direcțiune și mai ales de a arăta pe calea raportului nostru general rezultatele obținute de insoțirile noastre de credit.

Îndrăznim a Vă ruga, să binevoiți a ne transpune cu posibilă grabire socotelele insoțirii D-voastre sistem »Raiffeisen« pe 1909, însoțite de un raport amănunțit, din care să fie evidente schimbările referințelor economice din comună dela înființarea Insoțirii încoaci; numărul membrilor insoțirii, al deponenților, cu minimul și maximul depunerilor; numele membrilor din direcțiune și al celor din comitetul de supraveghiere. Din acelaș raport să fie mai departe evidente lucrările de interes obștesc economic întreprinse de insoțire, cum și cele ce intenționează a întreprinde în viitor.

Cu o cale ne luăm voie a pune și de data aceasta Onorabilei Direcțiuni în vedere, că pentru a asigura bunul mers în afacerile insoțirii și pentru a regula referințele dintre insoțiri și organele statului cu privire la bilanț și impozite, la rapoarte anuale etc., am recurs la bunăvoința Direcțiunii Cassei de păstrare din Săliște, rugându-o ca să însărcineze pe directorul său, d-l Constantin Hertza, ca în calitate de revizor general, să facă reviziuni la toate insoțirile noastre, cu acel adaos, că dacă D-voastră până în prezent n'ați reflectat la întervenirea d-lui Hertza, să binevoiți a o face fără zăbavă, dat fiind, că modestele jertfe, pe cari insoțirea le-ar aduce, să compensează prin instrucțiile folositoare, ce domnul Hertza le dă persoanelor încredințate cu purtarea comptabilității.

Spre orientarea D-voastră vă punem

în vedere, că cauza înființării Centralei Insoțirilor noastre, ce ne-a preocupat dela alcătuirea primelor noastre insoțiri sătești și continuu ne preocupă și astăzi, e atât de înaintată, încât în timpul cel mai apropiat insoțirile noastre vor fi chemate la adunarea generală constituantă.

De încheiere Vă mai comunic, că cu scop de a urma pregătirea actelor recente la diferitele ocazii, am tipărit și punem în vânzare cu preț redus blanchetele următoare: a) Protocolul adunării generale; b) Consemnarea alfabetică a membrilor; c) invitări la adunarea generală; d) declarațiuni de participare; e) declarațiuni de eșire din insoțire; f) documente de cauză; g) rapoarte anuale către tribunal; h) rapoarte cvartale către tribunal despre schimbarea întrată în șirul membrilor; i) atestat comunal despre convocarea adunării generale; j) registre despre cumpărarea de imobile; k) registru despre votarea împrumuturilor și l) registrul membrilor.

Mulțămindu-Vă pentru osteneala D-voastră, Vă rugăm să primiți expresia dragostei frățești.

Sibiu, 17 Septembrie 1910.

Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu.»

Pant. Lucuța,
prez.

Victor Tordășianu,
secretar.

Cum să ne apărăm de coleră.

Îndrumările ministrului de interne.

— Fine —

6. Ce să facem dacă avem bolnav de coleră în casă?

Înainte de toate trebuie să deschilim pe omul bolnav de cei sănătoși. Să-l punem la un loc, unde nu vine cu nime altul în atingere decât cu medicul și îngrijitorul. De aceea se fac pe vremea colerei în tot locul spitale anume pentru cei îmbolnăviți de coleră. Aceste spitale se fac anume, ca cei sănătoși să fie feriți de această boală grozavă, care se răspândește în mod îngrozitor și poate stânge toată gloata casei, dacă nu grijim din vreme.

Îndată ce se ivește colera într'o casă, trebuie să grijim să avem la îndemână cu ce să omorăm germeii colerii, adică să desinfecăm totul ce a venit cu bolnavul în atingere.

Bun mijloc de desinfecare, adică de a curăți de germeii colerii este *leșia*, tot

POZNELE LUI BUMBO.

Cine e Bumbo? Cum vedeți, o maimuță și este proprietatea unui negustor de poame din orașul Bozen (Elveția). Zilele acestea cinștu Bumbo a făcut o poază bună. Urându-i-se, se vede, acasă, s'a pogorit din etaj, unde locuia stăpânul său și a intrat pe la vecini, unde num-i a dat de vre-o fereastră sau ușe deschisă. Și s'a pus pe lucru Bumbo! Ici a spart o oglindă, colo a trântit la pământ un vas scump și alteie de felul acesta, până ce a fost prinsă. Dusă acasă, ea a fost pusă la arși, dar stăpânul ei trebuie să plătească pagubele, ce le-a făcut ea și cari se urcă la câte-va sute de coroane.

Chipul nostru ne arată, cum se coboară Bumbo pe ferul de parafuzger în jos și cum sparge vasele în o casă, bătând în spaimă pe doamna casei.

asa e și apa de săpun, dacă topim un chilogram săpun în 50 litri de apă. Iar ceeace varsă și urdinează bolnavul se desinfectează mai bine prin var stins, anume turnăm pe un chilogram var un litru de apă și după ce l'a supt pe acesta și se desface, mai turnăm trei litri de apă și mestecăm bine. În fiecare zi să stingem în acest fel var, să avem totdeauna proaspăt la casă.

Pentru desinfectarea mânilor este bine să folosim și oțet tare, după ce ne-am spălat bine cu săpun.

Cel-ce nu poate sau nu vrea să-și facă acasă aceste mijloace de desinfectare, acela să ceară dela medic. E foarte bun acidul carbonic, amestecat 5 percente cu apă. Pentru spălarea mânilor îl folosim așa, ori îl mai subțiem cu apă, dar nu prea mult, căci își pierde puterea.

Pentru primenele, haine de pat, cămeși și celelalte albituri facem amestec de un percent carbol. așa că 2 litre de carbol de 5 percente îl amestecăm cu 8 litre apă.

Afară de aceasta mai sunt și alte mijloace de desinfectare, pe cari le va spune medicul după trebuință.

Să băgăm însă bine de seamă, că toate aceste mijloace de desinfectare sunt otrăvuri. și să grijim să nu ajungă pe mâna copiilor, ca să bee, crezând că e beutură bună, căci se poate întâmpla mare nenorocire.

7. De ce să se țină cel-ce îngrijește pe bolnavul de coleră?

Grija de căpetenie a celui-ce îngrijește de bolnav este afară de îngrijirea bolnavului, să se păzească pe sine și să prăpădească în odaia bolnavului toți germeni colerei, ca de acolo să nu iasă afară.

Aceasta se face în chipul următor:

În odaia (soba), în care zace bolnavul să ținem vase deschilinite pentru ceea-ce varsă și urdinează bolnavul și îndată după urdinare și vărsare să turnăm var stins ori acid carbonic, după cum s'a spus mai înainte și să mestecăm bine cu un darab de lemn, iar după mestecare să turnăm cuprinsul în groapa umbrițoarei (retiradei) numai după ce au trecut cel puțin două ceasuri dela cea din urmă urdinare sau vărsare, ca nu cumva să rămână încă vre-un germene viu.

Afară de aceste să ținem în odaia bolnavului un ciubar mai mare, ori un butoiu (putină) s'au troacă, pe care o umplem de jumătate cu leșie, ori cu apă de săpun sau carbol și în aceste să punem albiturile și hainele de pat murdărite de bolnav. După ce au stat hainele 2—3 ceasuri, apoi să se stoarcă bine și se pot da afară din odaie ca să se spele după cum e obiceiul. Nu mai e primejdie după ce au stat în leșie, carbol sau apă săpunită după cum am spus mai înainte.

Îngrijitorul să ia seama, că atunci când urdină sau varsă bolnavul, precum și atunci când mestecă vasele să nu stropască pe jos sau pe pereți ca să ajungă acolo germeni de coleră. Dacă totuși a stropit atunci să șteargă (frece) bine cu o dărță (zdrantă) muiată în oțet sau carbol, iar ștergătoarea să o arunce în vasul de desinfectare în care pune rufe.

Cuțitul, furculița, lingura, paharul și celelalte, folosite de bolnav înainte de a se da afară, trebuie puse în o oală cu apă fierbinte și să stea acolo cel puțin un sfert de ceas. După aceea pot fi date afară căci nu mai e nici o primejdie. Germenii colerei se prăpădesc în apa fierbinte.

Să nu lăsăm să intre în odaia bolnavului căne, pisică sau alt dobitoac, căci aceștia foarte ușor pot căra germeni de boală afară. Să alungăm muștele și să ținem acoperite toate vasele din odaia bolnavului. Muștele răspândesc foarte mult colera. Ating cu aripile sau botul lor (pătoarele) obiecte cu coleră și dau mai departe germeni. Și cum de muște mai greu te aperi, prea ușor îți aduc chiar muștele boala în casă. Nu numai colera, ci și alte boale lipicioase.

Îngrijitorul să ia seama, că bolnavul să nu-i tușească sau strănute în față, căci așa prea ușor li pot ajunge germeni de coleră în gură, de unde pătrund în stomac și mațe. De aceea e bine ca îngrijitorul cât de des să-și clătărească gura cu oțet subțiat în apă și să nu-și atingă gura cu degetele nespălate.

Îngrijitorul să nu mănânce în odaia (soba) bolnavului de coleră și înainte de ce iese din odaie să nu uite a se desbrăca de hainele de deasupra și să le lase în un colț al odăii, apoi să se spele bine cu săpun și să se desinfecteze. Înaintea ușei odăii, unde zace bolnavul să fie totdeauna o darță înmuiată în carbol sau leșie, ca îngrijitorul bolnavului de asta să-și șteargă

talpa de câte-ori iese din odaie, ca nu cumva să ducă pe picioare germeni boalei. Iar când intră în odaie să-și îmbrace iarăși hainele de deasupra, pe cari le-a desbrăcat când a ieșit.

Celce înlocuște pe îngrijitor în grija bolnavului să facă tot așa toate ce le-am spus aici, căci numai așa se poate feri de această boală primejdioasă.

Dacă bolnavul a trecut peste primejdie și începe să se însănătoșeze, trebuie încă două săptămâni tot așa să desinfectăm ceea ce varsă și urdinează, căci tot mai sunt germeni de coleră în el, primejdioși pentru alții. De altfel medicii vor da atunci sfat, de care să se țină toți cu sfințenie.

Dacă bolnavul s'a vindecat, să-și spele și el și îngrijitorul întregul trup (cu păr cu tot) cu apă caldă săpunită ori să se scalde în apă de săpun. Apoi îmbrăcându-se curat poate merge între oameni.

Dacă moare bolnavul, să nu-l scoatem din odaie, să nu ne plecăm pe el, să pu-l sărutăm, să nu-l îmbrăcăm și spălăm, trecem e data, și nici copii sau străini să nu lăsăm la el, ci — după cum va spune medicul — îndată să-l punem în sicriu.

8. Ce să facem cu odaia (soba), în care bolnavul de coleră s'a vindecat ori a murit?

Toate hainele, albiturile, primenele ce le-a avut bolnavul sau în cari a zăcut bolnavul, precum și cele ale îngrijitorului să le înmuiem o jumătate zi în leșie sau apă săpunită, apoi le putem scoate din odaie și da la spălat.

Tot așa facem și cu îmbrăcăminte patului. Pafetele le ardem la un loc lăturiș, iar îmbrăcăminte o fierbem în leșie.

Acele îmbrăcăminte, cari nu se pot înmuaia, cum sunt hainele de postav, matratele umplute cu păr, perinele de pene, plapoma (forganul) și celelalte trebuie frecate bine în toate părțile cu ștergătoare înmuiată în oțet, sau după cum va spune medicul și cel puțin vre-o câteva zile să le lăsăm să zacă la soare.

Mobilele, sculele și tot ce a fost în odaie, precum și ferestrele și ușile trebuie frecate în toate părțile cu o ștergătoare înmuiată în carbol de 5 percente, sau după cum va spune medicul. Mobilele, cari nu sunt vopsite pot să fie spălate cu leșie sau apă săpunită.

Vasele, ce au fost în odaia bolnavului trebuie să zacă vre-o câteva ceasuri în leșie și apoi pot fi spălate și folosite fără primejdie.

Pereții odăii să-i vâruiim din nou.

Podurile să le spălăm cu leșie fierbinte. Dacă e pământ lipit, să se vâruiască.

Dacă am făcut toate aceste, n'avem să ne temem de odaia, în care a zăcut un bolnav de coleră. Dar e bine ca vre-o câteva zile să o lăsăm nelocuită și să o aerisim bine (să lăsăm ușile și ferestrele deschise). Tot așa trebuie să facem cu odaia și dacă pe bolnav l'au dus la spital.

***

Tot omul de bine să citească și recitească aceste îndrumări și dacă va asculta întocmai de aceste sfaturi și va face cum i-se spune aici, n'are să-i fie nici teamă nici frică de primejdia colerii.

Albina și fluturele.

— Din parabolele lui Krummacher. —

Un stupar conduse pe un tânăr prieten în stupina sa și-i arătă activitatea minunată și rodnică a micului său popor. Toamăi atunci intră și un fluture pompos, sburând peste stupină. Strălucirea auru-lui, albaștrimea ceriului și purpura amurgului de seară se contopeau pe marile lui aripi. Se legănă pe o floare și apoi trecu pe dinaintea lor.

— Ce frumoasă făptură! — exclamă stupariul — și s-a dezvoltat dintr-o omidă târătoare!

Prietinul stupariului se miră și zise: credeam că voi, cultivatorii de albine nu aveți inimă decât pentru stupii voștri și treceți cu vederea celelalte daruri ale naturii.

— Prietine — răspunse stupariul — eu nu iubesc albinele din egoism, nu le îngriješc numai pentru folosul material ce-mi aduc. Numai aplicările josnice străntează inima omului și o face unilaterală. Cu cât iubeste cineva mai mult natura, cu atât inima lui se lărgeste și ochiul lui se luminează pentru tot ce e frumos și bun în jurul său.

Dar — urmă prietinel — cel mai frumos fluture nu se poate asemăna cu harnica albină.

Stupariul, arătând stubele pline de albine și de băzăitul lor, zise tânărului prieten: *Aici, iubite, ai tu icona vieții active în marginirile sale, a spiritului cuprins cu făptuirea de lucruri pământeste. Acolo ai icona spiritului dezvoltat în libertatea și înălțarea sa mai pre sus de pulberea pământescă.* Pentru aceea ingenioșii sculptori ai anticității împodobeau sufletul în curata lui dezvoltare cu aripi de flutur.

— Firește, un tip, un simbol — răspunse tânărul — dar nu putea natura să împreune frumosul cu folositorul?

Stupariul replică puțin cum contrariat: Ce? spiritul și idealul să fie pururea legate de pământ și partea Dumnezească a vieții să fie întrebuițată pentru scopuri animalice? Aceasta ar însemna a înjosi dumnezeasca ei natură.

Poezii populare.

Mândră la voi în grădina
Prins'a dorul rădăcină.
Eu mă duc să-l duc acasă
Rădăcina nu mă lasă,
Eu mă duc să-l bag în sân
Șapte rădăcini mi-l țin.

Bădiță la voi în curte
Măgheran până-n genunche,
Eu m'ăș duce să-l pivesc
De maică-ta nu ndrănesc

Ai gândit bade, gândit
Că eu beau apă din tău
Și-oiu muri de dorul tău?
Dar' eu beau apă din vale
Și-ți calc dorul în picioare,
Și eu beau apă din râu
Și-ți puu dorul tău la brâu.

Dorul badii-i scris în grindă
Dragostea pe ușe-n tindă,
Dorul badii-i scris pe masă
Dragostea pe ușe-n casă.

Bade la voi în poiată
Sărăcia-i spânzurată,
Mere maică-ta s'o mulgă
Sărăcia stă s'o împungă,
Te spun ochii tăi din cap
Că ești mândru dar sărac,
Te spune și pălăria
Că te sbați cu sărăcia.

Foaie verde floricele
Dorul meu ș'al mândrii mele,
De l'ăș putea sămăna
Eu cu drag l'ăș secera,
Și l'ăș face stog în prag
L'ăș împărți cu-i mi drag,
Și l'ăș cerne prin sprâncene
Ca să-mi mai treacă de jele.

Cântați păsărilor dragi
Că mândra culege fragi,
Cântați păsărilor bune
Că mândra culege-alune
Să mi-le dele pe lună.

Ști bădiță ce-mi cereai
Sara când la noi veneai,
Să-ți dau un păhar de miere
Eu îți dam buzele mele,
Să-ți dau un păhar de vin
Îți dam buzele deplin.

Frunzuliță dintre vii
Are mândra patru ii,
Trei sunt rupte, patru sparte
Două nu să țin pe spate.

Multe stele sunt pe cer
Eu de dorul mândrii per.
Mândră-i luna când răsare
Eu mă ntrist de dorul mare.
Mult întreb eu pe o stea
Mai vedeate-o mândra mea?
Că de când mândruță dragă
Mă luai prin lumea largă,
Nici soarele nu să stinge
Sufletul meu pân' nu plânge,
Și nici luna nu răsare
Până nu suspin cu jale,
Nici zorile nu răsar
Până nu suspin amar.

Mult măntreabă inima
Doru-mi de cineva.
Foaie verde din câmpie
Cum focul dor să nu-mi fie,
Că și muntele, că-i munte
Și încă are doruri multe,
Cu luna și stelele
Cu iarba și florile,
Cu codru păraiele
Și cu săraci mirlele.

Cuprinsu-ți cerul de nor
Ș'al meu sufletel de dor,
Cuprinsu-ți cerul de stele
Ș'al meu sufletel de jele.

Cine dorul meu nu crede
N'ar mai călca iarba verde,
Nice verde, nici uscată
Până ce-mi va crede odată.

Sfaturi.

Vasele de vin cu mucigai se vor spăla așa: 1) Când gustul e slab, clătim de mai multe ori cu apă, în care am pus a zecea parte de acid sulfuric (vitriol), apoi spălăm vasul în mai multe ape; 2) Dacă vasul înăuntrul e captușit de mucigai, îl clătim cu 5 kilograme de apă fiartă în care am pus 60 grame de bisulfid de calce, pe care îl luăm de la spițarie. Lăsăm să se usuce 25d e ciasuri, clătim din nou cu 5 kilograme de apă, în care am topit 250 de grame de sare de bucatărie.

—

Pastrarea merelor.

Merele se pot păstra până în luna Martie, dacă știm să le îngrijim. Mulți dau diferite sfaturi pentru îngrijirea merelor. Dăm aci pe cel mai simplu și nemerit:

Așezăm merele pe gratii de nu-ele de richită puse sus într'o ocșară sau chiar într'un șopron închis, făcut anume. Inchidem ușile și ferestrelor și dedesupt facem foc cu viță de vie care să facă fum mult. Se afumă ast-fel vre-o 4 — 5 zile de-a rândul. După aceasta se iau merele și se așază în lăzi de brad, punând un rând de mere și un așternut de pae de grâu. Inchidem lada și o punem la un loc uscat.

Glume.

Țiganul în permisie. Măi țigane, zice căpitanul unui soldat, care ceruse permisie să se ducă și el p'acasă. Îți dau drumul dar poimâne, Luni la ceasul 4 să fi aici.

Țiganul pleacă și vine tocmai de Luni într'o săptămână. Când se duce la cazarmă, căpitanul îl ia la socoteală.

Bine țigane, nu ți-am zis să vii Luni la ceasul patru?

— Păi; s'ărați don Căpitan, acum nu e Luni la ceasul patru?

*

La instrucția militară oficerul întreabă pe o răgută:

— Ce este un magazin cu praf de pușcă?

Răguta tace.

Oficerul: Ce este într'un magazin de praf de pușcă?

Răguta tace.

Oficerul: Prostule, ce este în cămara de lapte a mume-tii, hei! spune!

Răguta: Lapte...

Oficerul: Prin urmare, ce este în magazinul de praf de pușcă?

Răguta: Lapte.

*

Se dă comanda, ca toți să descalece de pe cai. Un țigan însă rămâne călare.

— N'ai auzit comanda să descaleci de pe cal, mă?

— Trăiți, don sergent majur, a mea iapă.

*

Ofițerul: Înainte copii, colo e dușmanul. Fiecare să ia asupra lui un om.

Soldatul evreu: Să mă ertați, domnule locotenant, nu puteți să-mi arătați pe omul meu, ca să mă înțeleg cu el cu binele.

POSTA REDACȚIEI.

Aug. M. în Men. de C. Întăiu a zis, că îi adresa în Oșorhei; mai în urmă ne-a scris din Band.

Din Câmpie. Raportul e de tot prelung și așa cum e, nu se poate publica. Vă rugăm de altădată a ne scrie pe scurt și numai despre obiect.

Călătoria VITEAZULUI TOPORĂȘTE Prin veacul trecut și viitor

CAP IV.

Fiindcă tot despre căpitanul munților vine vorba. . .

— Mă Noia lu moșut-o Oarzinu ori de nu vrei să mă ascuți, te rog să te uți cum șed io la masă de piatră cu tribunii lu Căpitanu nost, — ei sireacii — dintre toți Popa Groza-i mai pogan, care decând ești n'ai mai văzut . . . gândești că-i cu spiriduş așa își apără cele 7 sate, cât nici țipetenie de Filisteu nu le poate supăra. . .

Deodată suflă vântul prin munte, nechiază un cal și să vestețe cu călărețul naintea ochilor noștri!

— Serrus Gruio! — strig io alergând spre el, dar cela să uita la mine ca și când nu m'ar cunoaște. . .

— Ce Gruie mă? — iced el sărind de pe cal!

— Păi Gruia lu Novac sireacul, — ce te prefaci, ori nu noi am beut per-tu și per-io, în cărșma lu Anița-Cărcimărița, când cu Mihaiu, ha mă!

— Io-s Popa Groza mă, — dar! cine ești tu, și cum ai putut intra până chiar aici la cetatea noastră!

— Elei, Arghiruşu lor de Filistei, — păi iacă midălilile, . . . Mă cunoaște ceriul și pământul și văzduhul, răsăritul și apusul, veacurile trecute și viitoare, toți și toate pe sub soare, că io-s . . . Ce? io să nu fiu vestitul viteaz Toporăște românească 'n țara ungurească? Elei șeptacu lu Novac, păi cine iced că io nu's io? doar io am zburat păstă lume și veacuri cu Pajura lu Pipăruș o ce mama Filisteilor — dar prezentir . . . Toporăște generalul lu domnu Căpitanu al munților . . . also iacă midălilile!

— Bravaș — iced popa Groza și cu mâna lui proprie îmi puse încă o midalie minunată, pentru care de bucurie era să mi-se crepe inima ca tata bostanilor . . . asemenea vă poftesc și dv. . . r-r-r-u-e, o ce mama dracului.

Acu începu popa Groza sireacul :

«Fraților tribuni eroi
Rele vești sunt pela noi,
Că pizzașii au invins,
Și munții noștri i-au închis,
Cu trei rânduri de feciori
Tot betyári Rozsa-Sándori...
Cu tunuri și multe arme
Ca să plângă multe mame,
Și cu furci de spânzurat
Și cu săbii de tăiat,
Oastea mare împăratească,
Fuge să se prăpădească,
De groaza pizzașului
Din țara Ardealului.
Noi Românii am rămas,
Numai singuri în năcaz
Fără nici, un ajutor
Aruncați de pradă lor
Copii, moși fete, fecioare,
Toți uciși cu grea teroare,
Nu avem altă scâpare
Decât moartea cu onoare!

Căpitanul munților
Merge 'n fruntea gloatelor
Și din patru părți deodată
Să urnește lumea toată.
Munții se clatină tare
Stânci cumplit cad în vale!
Bubue tunul de brad
Pizmașii în sânge cad,
Brazi din munte au pornit
La războiul cel cumplit!
Plânge soarele și luna
Și stelele câte una,
Și codrul și pădurea
Și murea și edera.
Vlăduțiu cu sabia 'n dinți
Că-i mai mare între sfinți
Gomboș cu sulița 'n mână
Nemâncat de-o săptămână,
Iar eroul de Butean
Nu 'nceată din buzdugan,
Iar Farcașu pui de leu
Pune ferul pe ileu,
Pe când Sever cu alui spadă
Trăznește zece de-odată
Dar apoi Groza sireacul
Bagă 'n inimici pe dracul.
Și așa i-au mers vestea
Că Groza ici, Groza coalea
Groza-lancu-i tot una
Ziceau ei când îi tuna!
Also! pe lucru copii,
Acu mă du la Fântânele!

IV.

Acu să vă spui de unde am lăsat în rândul trecut. Nr. de D. 38)

Trei călăreți erau sosiții, a căror cai sirepi aburau de sudori, și erau înfloriți în bură. Unul purta o manta albă lungă și o pălărie lată, cea doi asemenea mantale negre și căciuli de miel. Toți trei aveau săbii late și pintoni scânteitori, și ca fulgerul trecură printre oamenii cuprinși de cutremur.

— Aști-as ghienărării lui K. ne-o bă-tut Dumnezeu!

Intreg poporul își făcu cruce în ghe-nunchi!

De comet și-au fost uitat, și acum priveau cu spaimă la cei trei călăreți noc-turni, cari ajungând la capătul nefericitului convoiu înglodat unu-n'traltul, stătură, pe loc, vorbiră ei ce vorbiră, apoi unul, dintre ei veni 'napoi.

— De unde sunteți voi oameni buni și unde vreți să pribejiți în timpul nopții pe o vreme turburată ca aceasta?

— Păi mă rog... iced c-o dat Curuții!

— Cine va spus vouă lucruri de as-tea.

— Jidanul Șmil, el a venit iute dela Huedin, și-a cules catrafusele, și-a luat-o la sănătoasă, spunând, că de vom rămânea preste noapte în sat, când ne-om trezi, nu vom mai avea cap.

— Acesta-i un mizerabil! Insurgenții încă n'au intrat în Ardeal, — mergeți la casele voastre îndărăpt, așezați-vă liniștiții aici vă dau fiecărui pajura împăratească, — facevă-ți merinde pe trei zile, și toți, bărbații români, până la etatea de 40 ani să se adune la Reghin în tabără!

Călărețul așa vorbia de așezat, încât nimeni nu îndrăsnia să zică o vorbă, — pajurile se împărțiră cu rând, călăreții plecară în galop spre Cluj, unde intrase Urban, iar sătenii priveau cu dragoste și încredere la pajura cu chipul înălțatului împărat.

Începură a se îmbrățișa unul pe altul ca și când ar fi mântuiți cu acest tă-lisman de toate primejdii.

Prin cele șase sate de pe valea A. în ceea zi dimineața erau așezați în liniște acasă, și la fiecare ușe sclikea pajura împăratului.

Acum dar pot veni Curuții, Tătarii, căpcâni, căci nu mai au putere asupra lor.

III.

Lacrimi de sânge.

Toți bărbații și tinerii plecară la tabără cu voie bună, rămânând bătrânii, copiii și femeile acasă, fără nici o frică, știindu-se asigurați de ori-ce primejdie prin pajura înălțatului împărat, preoții cei bătrâni serveau 'n toată ziua slujbe, pen-tru ținerea, apărarea poporului drept credincios și pentru gloria împăratului rege.

O caravană întreață de țigani umbra zgriburând de frig pe stratele satelor dela casă la casă, țiganele cu cărțile, țigani cu linguri, fuse, și sara intru'un târziu, luară femeile de seamă, că țiganii fură pajurile împăratești.

Unde-a intrat faraonul în casă, acolo s-a topit pajura scilpitoare dela ușă, și-un vuet și'un plânsset începu acum a clătina dealurile, de-ți era mai mare mila. Iar țiganii, nici de loac, unul barem să fi putut prinde. Ei le vindeau în acele sate, cari încă n'au fost căpătat pajuri, și tare scump le dau, — căci e mare prețul liniștei și siguranței; în aceste vremuri . . . când se loveșe munții în capete, și oamenii se mușcă unul pe altul.

Un despărțământ de insurgenți a doua zi intră în sat, în cea mai mare liniște, nimeni nu se opune, nimeni nu se sparie, numai familiile, mamele, dela cari țiganii au furat pajurile încep a tremura.

Ce știau bietele femeii și copii, că ce-s pajurile, ce-s insurgenții, și ce-s eștia ori cea? . . .

Ofițerii insurgenților umblau dela casă la casă, și unde aflau »pajura« — pe aceia-i pedepseau groaznic, iar casei i-i dau foc.

În casa preotului bătrân s-a așezat căpitanul cu suita sa. El toate le-a dat ce ei au poftit, și bunul bătrân s-a rugat de ei, să încete cu omorul, și cu tăciună-ria căci și ei au mame, surori, copii și femei.

Căpitanul a promis, că nu va mai ucide femei și copii, ci va aștepta până se vor reîntoarce rebelii de români, — și — după judecată îi va ridica spre cer, — de unde apoi să-i mântuie »pajura aia cu două capete«

(Va urma)

NOTA LU BENEĂ.

Mă să-i spui lui Brotevic și Slabovic că poate veni dimpreună cu Mangra, — la împăciuire, — că acolo-i și Dragoș — acu a-cu aduce minunata pace pă jurământ dila Coșuth. . . Elei. . . jebentii ticăloșia renega-ților, — dar și i-am cesălat io cu popa Groza, cât tot pintoni o sămănat și dinți dela

Aiud până la Zlagna; asemenea vă poft și 'mniavoastă. Cum om găta cu imblă-titu, mă urc pe pajură și vin, — mă spu-nei lu Anisia că o salut și-i vreau bine asemenea și 'mneavoastă! Da ce mai fa-ce colera? Rrrue!

Toporăște.

Proprietar : Dr. Aurel Mureșianu.

Succesorii.

Redactor respons.: Ioan Spudercă.

MIHAEL MOOSER,

Prima fabrică de biciclete în Ardeal

Brașov, Strada Porții Nr. 39.

Deposit de mașini de cusut.

Cel mai mare Atelier de reparaturi pentru biciclete și mașini de cusut.

Reprezentant al fabricilor vestite de auto-mobile. Garaj pentru Automobile.

„ECONOMUL“

Institut de credit și economii, societate pe acțiuni.
Centrală în Cluj (casa proprie) Strada Vesselényi-Miklós 26. Filiale în Gherla, Ludošul de Mure Panticeu, expozițură în Aiud.

Intemeiat la anul 1886.

Are Capital social în 4000 acțiuni

„ Fonduri de rezervă „	K. 400.000
„ Fonduri culturale și de binefacere „	250.000
„ Depuneri spre fruc-tificare peste „	15.000
„ Depuneri spre fruc-tificare peste „	1.600.000

Primește depuneri spre fructifi-care dela privați cu 4 1/2% și cu 5% iar la sume peste 10.000 cor. și dela corporațiuni culturale sau filantropice cu condițiuni excepțional favorabile.

Escontează cambii cu cel puțin două subscrieri;

Dă împrumuturi pe cambii cu acoperire ipototecară cu 7% și 8%; Acoardă împrumuturi ipototecare cu amortizare pe 10, 20 și 30 ani cu 7%.

Acoardă împrumuturi de Cont-curent cu acoperire de hârtii de va-loare notate la bursă cu 6% și 7%.

„Economul“ ajută, ca să se in-ființeze în comune bănci sătești; de acelea s'au făcut la Gilău, Feneș, Sălciaua Tic, Berind, Măcicașul Ung., Gădălis'.

„Ecnomul“ mijlocește cele mai efține asigurări pe viață și contra focului.

Președinte:

Dr. Isidor Marcu.

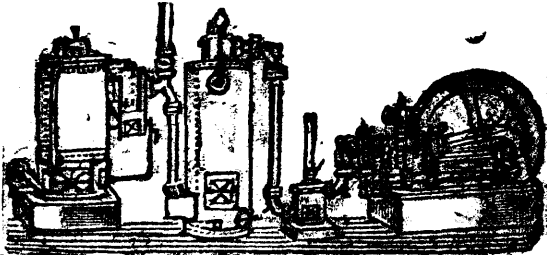
Dir. executiv:

Dr. Amos Frâncu.

Membrii în Direcțiune: Dr. Elie Dăianu, Ladislau Papp, Dr. Baziliu Bașiota, Dr. Romulus Marcu, Iumiu Br Hodos, Dr. Ceriolan Pop. Juris-consult: Dr. Victor Poruțiu, avocat.

Garantie îndelungată!

Condiții favorabile de plată!

FABRICA DE MOTOARE

A. G. DRESDNER

una din cele mai vechi și mai mari

FABRICI de MOTORE

Lăferează

MOTORE și LOCOMOBILE

care funcționează: perfect, durabil, precis și sigur, puse în mișcare cu Gaz (Sauggas), Benzin, Uleiul brut Acetylen.

Representant General și Deposit:

Gellért Ignác és T-sa, Budapest, Teréz-Körut 41.

Telephon Nr. 12-91.

(175,1-0)

100.000 de exemplare
de **Abecedar maghiar**
prețul 90 fil. R șasea edițiune, în anul 1908 apărută și aprobată.

Abecedar maghiar

prețul 90 fil. R șasea edițiune, în anul 1908 apărută și aprobată.

Cu aceasta și cu „A doua carte“ (a 3-a edit. 1910) prețul 90 fil. ș'a dat prețufindenea ușor și cu mult progres instrucțiune în limba maghiară.

Exemplare pentru învățători și cala-loage despre cărți comune pentru școlile populare și medii din edițiunea lui Zeidner sau gratis în dispozițiune.

H. ZEIDNER, BRASSÓ

158 szám 1910 vhtó.

Arverési hirdetmény.

Alulirott bírósági végrehajtó az 1881 evi LX. t. c. 102. illetőleg az 1908 evi XLI. t. c. 19. § a értelmében ezennel közhírre teszi, hogy a szelistei kir. járásbíróságnak 1910 évi V. 93/2 számú végzése követ-keztében Dr. Petra Miklós ügyvéd által képviselt Gál Demokos szecseli lakos javára 128 kor. s jár. erejéig 1910 évi augusztus hó 2-án fogana-tositott kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 620 kor. becsült követ-kező ingóságok, u. m : buza, bor-juk és buzarostagép nyilvános árve-résen eladatnak.

Mely árverésnek a szelistei kir. járásbíróság 1910-ik évi V. 93/2 számú végzése folytán 128 kor. tőkekövetés, ennek 1910 évi május hó 10 napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltó-díj és eddig összesen 99 kor. 20 fillérben biróilag már megállapított, költségek erejéig, alperes lakásánál Eeselő községben leendő megtartá-sára 1910 évi oktober hó 13-ik nap-jának delután 2 órája határidőül kitűzetk és ahhoz a venri szándé-kozik ezennel oiy megjegyzéssel hi-vatnak meg, hogy az érintett ingó-ságok az 1881. évi LX. t. c. 107 és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek, szük-ség esetén becsáron alul is el fog-nak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfog-lattak és azokra kielégítési jogot nyertek vo na, ezen árverés az 1908. évi XLI. t. c. 20. § értelmében ezek javára is elrendelitetik.

Kelt Szerdahelyen, 1910 évi szept. hó 27 napján.

Báthor József.
kir. bir. végrehajtó.

Ioan Apfelbach,

La regele gulerilor.
Brașov, Strada Porții Nr. 18.
Cel mai solid și mai ieftin magazin cu articolele de tricotaș, albituri pen-tru bărbați și cravate moderne.
Mare asortiment de ciorapi de copii, bărbați și dame. 1143,1-52.

FRIEDRICH KÄRGELEIN

magazin cu ceasornice de aur și mărfuri de argint.
Specialist de scule ardeleno.
Atelier propriu de reparaturi.
Candele lucrate foarte bine.
Cumpără cu preț bun obiecte de aur stricate și pietre scumpe.
1146,1-52.

Cea mai ideată acoperire a podelelor cu metru, așezate cu lucrători experți li-ferează cu prețuri foarte ieftine.

LINOLEUM

neted și florilat de ori și ce lățime
Filiala noastră „**WARENHAUS**“ târgul
Grăului Nr. 9. Telefon 52.

Preliminar și Mostre gratis și franco trimite gratis și franco Magazinul principal Em. Mayer et Cie. Esecutări de lucrări mai mari se pot vedea în localitățile Institutului de păstrare (**Sparcassa**) și și la biroul băncilor: „Creditbank“ Mihalovits et Nussbacher precum și în prăvăliile din nou aranjate al firmei **I. L. & A. Hesshaimer.**

Wilhelm Kamner

CEASORNICAR
Brașov. Strada Neagră No. 24.

Mare magazin cu ceasornice

elvețiene de aur, argint, oțel și de nichel.
Ceasornice de părete, precum și obiecte de aur și argint.

Reparațiunile se efectuează prompt și solid.

Curelărie, selărie, fabricație
de giamantane și hamuri.

Tot felul de obiecte de voiaj, lucrează după dorință, asemenea și Reparaturi

Mihail Mooser

Brașov, Brașo-vechi.

Strada lungă 37.

Cel mai mare asortiment de stofe engleze și indigene

Prăvălie de croitorie în Brașov
Strada Mihael Weiss nr. 26.

Atrag atenția domnilor cari sunt înduplecați a-și servi anul de voluntar, că în atelierul meu se lucrează cele mai bune și elegante haine de uni formă, de vânzare se află toate lucrurile necesare pentru armată.

Totodată, aduc la cunoștința On. public din loc și jur că mi-a sosit un mare asortiment de stofe civile sezon de toamnă și iarnă.

În atelierul meu se lucrează atât haine civile cât și militare. Cele mai elegante haine de bărbați după măsură și croială franceză și engleză. Pentru d-nii studenți costume civile și uniforme cu prețuri reduse.

Comande din provincie se execută prompt și iute.

Apelând la sprijinul On. public român semnez

Cu stimă

P. Pavel & Comp.

1169,1—6.

Singurul institut de asigurare ardelean

„TRANSSYLVANIA“

Strada Cisnădiei 5. SIBIU. (edificiile proprii.)

recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mașini, mobile etc. pe lângă premii recunoscute de cele mai efitine, și în cele mai favorabile condiții, cum și

Asigurări asupra vieții

(pentru învățători și preoți români gr-or. și gr-cat. dela așezăminte profesionale cu avantajii deosebite), pe cazul morții și cu termen fix, cu plăte simplă sau dublă a capitalului; asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, și asigurări pe spese de înmormântare, mai departe asigurări de accidente corporale, contra infracției (furt prin spargere și asigurări de pagube la apeducte.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea an. 1909 K. 4.831,168 51

Capitale asigurate pe viață achitate . . . . . K. 4.571,035 31

Starea asigurărilor de foc cu sfârșitul anului 1909 . . . K. 112.045'419—

Starea asigurărilor de viață cu sfârșitul anului 1909 . . K. 10.847,132—

Fonduri de întemeiere și de rezervă . . . . . K. 2.309.387—

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit și se dau gratuit orice informații în bi-ourile Direcțiunei, strada Cisnădiei Nr 5 și la toate agenturiile.

Persoane vărsate în Acuisiții, cari au legături bune, se primesc în serviciul institutului în condiții favorabile.

Recomandăm cetitorilor ziarului nostru, Magazinul de haine și Confecțiuni de dame

I. ASCHER

Brașov, Strada Inului Nr. 26.

unde pot cumpăra de superioritate constatată haine pentru bărbați, băeți și copii, asemenea și pentru dame și fetițe: Jachete, Costume de dame, Foi, Halatur, Bluză, Jupoeane etc.

Recomandăm Onoraților părinți, ca la începutul semestrului școlar haine de copii și fetițe să le cumpere numai dela

Magazinul ASCHER,
Brașov, Târgul Inului 26.

Comande cu posta se efectuează complet cu rambursă.

Când se comandă, notați lățimea peptului, culoarea stofii și cam cu ce preț.

1148,7—100.

Pentru ce nu convine se dau banii îndărăt.

!! Frate Costache !!

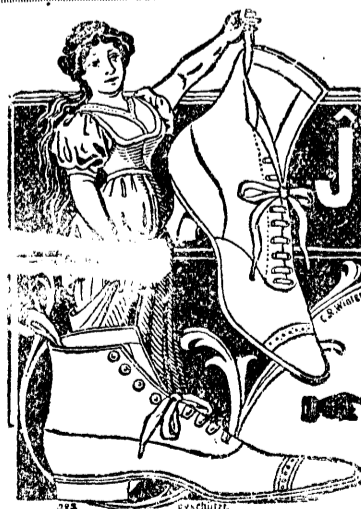
Azi neîntâlnim

la

Restaurant

SUCIU

pe Promenadă.

Încălțăminte

GHETE

original americane pentru Dame, Domni, Copii

Păpuți albi de atlas.
Păpuți albi de dans.
Păpuți de gimnastică
Păpuți călduroși de
Păpuți de postav.
Ghete cu țug
Ghete de voiaj

Cisme de lucru
Cisme Halina.
Cisme de vânat.
Cisme de călărie.
Gamase
Gaioci
Ghete cu șico re

pentru Dame Domni și Copii.

Calitate solidă. — Magazin de încălțăminte. — Mare asortiment.
Atelier modern Alfred Ipsen Kronstadt, Prețuri ieftine

Strada Vămii Nr. 33, (Vă-vis de cafenea Transilvania.)